

Deel 1 : Gewestelijk memorandum 2019
van de Conferentie van Burgemeesters en Brulocalis

Deel 2 : Federaal memorandum 2019
van de OCMW's

Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

VER. UITG. CORINE FRANÇOIS - Nr. 7318

Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van de Brussel-Hoofdstad

Nr. 113

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
APRIL-MEI 2019

DIRECTIE:
Corinne François

COÖRDINATIE:
Vincent Dewez

REDACTIE :
Boryana Nikolova, Jean-Michel Reniers,
Philippe Delvaux, Hadrien Dasnoy, Sacha
Lefevre en verscheidene medewerkers
binnen de Brulocalis Diensten

VERTALING:
Liesbeth Vankelecom, AV Translations

SECRÉTARIAT :
Joao André

ABONNEMENTEN:
02 238 51 49
welcome@brulocalis.brussels

RECLAME:
Target Advertising
02 880 59 14 ou 081 55 40 78
www.targetadvertising.be

PHOTO COVER:
BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN

Cette revue existe aussi en français. Si
vous souhaitez recevoir le Trait d'Union,
contactez notre secrétariat:
welcome@brulocalis.brussels

Sinds 2002 is Nieuwsbrief-Brussel
integraal beschikbaar op
www.brulocalis.brussels

Een elektronische versie van deze
uitgave is beschikbaar op het
Brulocalis platform:

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

INHOUD

DEEL 1 : Gewestelijk memorandum 2019 van de Conferentie van Burgemeesters en Brulocalis

1. Grote principes	7	2.2.8. Gewestelijke dotatie voor een evolutieve en performante beroepsopleiding	16
1.1. Vooraf	7	2.2.9. Hulp voor tewerkstelling	15
1.2. Zeven grote principes	7	2.2.10. Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) – deze positieve en lokale ondersteuningsstructuren in stand houden	15
1.3. Verdeling van de bevoegdheden tussen Gewest en gemeenten	7	2.2.11. Deelname van Brulocalis aan Talent.brussels	15
1.4. Dialoog en overleg Gewest/gemeenten: de adviserende rol van de lokale besturen formaliseren	8	2.3. Bestuur	16
1.5. Aantal mandatarissen	8	2.3.1. Het stelsel voor de uitoefening van politieke mandaten preciseren	16
2. Werking van de gemeenten	9	2.3.2. Voor efficiënt en transparant indirect beheer van het gemeentelijk belang en meer samenwerking tussen gemeenten	16
2.1. Economie: financiën, gemeentelijke fiscaliteit en subsidies	9	2.3.3. Publicatie van gemeentelijke debatten	16
2.1.1. Gemeentebelastingen: een cruciale bron van inkomsten voor lokale besturen	9	2.3.4. Burgerparticipatie	17
2.1.2. Gemeentelijke autonomie, contractualisering en algemene dotatie aan de gemeenten	9	2.4. Digitalisering en administratieve vereenvoudiging	18
2.1.3. Algemene wettelijke machtiging om retributies te heffen	9	2.4.1. Informaticatools voor een business- en burgervriendelijke administratie: 'only once' & 'eBox'	18
2.1.4. Neutraliteit van de staatshervormingen	10	2.4.2. Informatisering van de lokale overheden - ontwikkeling van adequate en performante software	18
2.1.5. Federale en regionale loyaliteit: een principe dat effectief en werkelijk moet worden toegepast	10	2.4.3. Elektronische facturatie: implementering tegen 17 april 2020	19
2.1.6. Subsidies	10	2.4.4. Openbare computerruimten, een instrument in de strijd tegen de digitale kloof	19
2.1.6.1. Beter subsidiebeheer	10	2.4.5. Brussel, smart city	19
2.1.6.2. Procedures die toegankelijk zijn voor de gemeenten	10	3. Opdrachten van de gemeenten	20
2.1.6.3. Nood aan strategische en functionele ondersteuning om te investeren en bepaalde financieringsinstrumenten te gebruiken	11	3.1. Openbare orde, veiligheid en preventie	20
2.1.6.4. Vereenvoudiging van bepaalde subsidiëringsprocedures	11	3.1.1. Politiezones	20
2.2. Tewerkstelling en personeel	11	3.1.2. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters steunen de eisen van het Belgische Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden	20
2.2.1. Financiering van de pensioenen van het personeel	12	3.1.3. De gemeenten: cruciale actoren van de uitstippeling tot de uitvoering van veiligheids- en preventieplannen	20
2.2.2. Tweekantigheid garanderen, bevorderen en financieren	12	3.2. Ruimtelijke ordening	21
2.2.3. Een aantrekkelijk gemeentelijk openbaar ambt	12	3.2.1. Hervorming van het BWRO: meer middelen	21
2.2.3.1. Financiële steun voor statutarisering en financiering van de tweede pijler van de contractuelen	13	3.2.2. Stedenbouwkundige inlichtingen	21
2.2.3.2. De dringende noodzaak om de gemeentelijke loonschalen op te waarderen	13	3.2.3. Administratieve vereenvoudiging en participatie van het publiek	21
2.2.3.3. Verlenging van de loopbanen	14	3.2.4. Commerciële bestemmingen: harmonieuze integratie van handelszaken in de wijken bevorderen	21
2.2.4. Geïntegreerd personeelsbeheer	14	3.2.5. Gewestelijke stedenbouwkundige verordening: betere omkadering van moderne woonvormen	22
2.2.5. Verdere verbetering van het Sociaal Handvest	14	3.2.6. Digitale vergunningen: om de gepaste technische middelen te verwerven	22
2.2.6. Gendergelijkheid	14		
2.2.7. Gelijke kansen en diversiteit	15		

3.2.7. Huisvesting	22	3.3.3. Wegen	26
3.2.7.1. De bouw van betaalbare woningen: het Gewest moet over de nodige middelen beschikken	22	3.3.3.1. Bouwplaatsen op de openbare weg: uitvoering van de hervorming	26
3.2.7.2. Ongezonde en leegstaande woningen: samenwerking en diversificatie van de aanpak	22	3.3.3.2. Wegcode: hercodificering noodzakelijk	27
3.2.7.3. Huurcontracten: gemeenten middelen geven om reële controle uit te oefenen	23	3.3.3.3. Fietsdelen in vrije vloot: rekening houden met de opdrachten van lokale besturen	27
3.2.7.4. Wederhuisvestingskosten	23	3.4. Mobiliteit	27
3.3. Leefmilieu, energie, duurzame ontwikkeling en wegen	23	3.4.1. Menselijke en financiële middelen in overeenstemming met de ambities	27
3.3.1. Leefmilieu	23	3.4.2. Een coherent en degelijk parkeerbeleid	28
3.3.1.1. Geluid	23	3.4.3. Innovaties ten dienste van de mobiliteit	28
3.3.1.2. Openbare netheid: naar een betere coördinatie met Net Brussel	24	3.4.4. Verkeersveiligheid	28
3.3.2. Duurzame ontwikkeling en energie	25	3.4.5. Bouwplaatsen	29
3.3.2.1. De lokale strategieën voor duurzame ontwikkeling ondersteunen	25	3.4.6. Transversaal beleid - diversen	29
3.3.2.2. Gewestelijke en gemeentelijke strategieën op het vlak van energie, lucht en klimaat	25	3.5. Europa en internationale samenwerking	30
3.3.2.3. Brussel, groene stad en natuur	26	3.5.1. Internationale solidariteit	30
3.3.2.4. Sociale, informatie- en milieuclausules in overheidsopdrachten & aankoopcentrale	26	3.5.2. Europese projecten, borg voor een beter imago van het Gewest en de Brusselse gemeenten	30
		4. Conclusies	31

DEEL 2 : Federaal Memorandum 2019 van OCMW's

1. Algemeen	33	3.2. Roerende en onroerende goederen	44
1.1. Doorschuiving van lasten naar de lokale besturen	33	3.3. Onderhoudsplicht	44
1.2. Naleving van de bestuursbeginselen en rechtszekerheid	33	3.4. Medische en farmaceutische kosten	44-45
1.3. Beter overleg	33	4. Energie en schuldbemiddeling	46
1.4. Betrokkenheid van de OCMW's bij de uitstippeling van het sociale beleid	34	4.1. Financiering van het Fonds Gas en Elektriciteit	46
1.5. Taxshift	35	4.2. Energiesteun op basis van het inkomensniveau voor alle brandstoffen	46
2. Context van de OCMW's: armoede	36	4.3. Vereenvoudiging van het Stookoliefonds	47
2.1. Referentieadres en dakloosheid	36	4.4. Schuldoverlast	47-48
2.2. Degelijk inkomen	37	5. Verlaging van de toegangsbarrières	49
2.3. Koppeling van sociale voordelen aan een welbepaald inkomensniveau	38	5.1. Gezondheid	49
2.4. Ontwikkelingen en evaluatie van de RMI-wet	38	5.1.1. Vermindering van de financiële obstakels	49
2.5. Behoud van de autonomie van de OCMW's	38	5.1.2. Vermindering van de administratieve obstakels	50
2.6. Bescherming van het beroepsgeheim	39	5.2. Rusthuizen	51
2.7. Begeleiding van de automatisering	40	5.3. Socioprofessionele inschakeling	51
2.8. Strijd tegen de digitale kloof	42	6. Verzoekers om Internationale bescherming (VIB)	52
2.9. Finalisering en verbetering van MediPrima	42	6.1. Rationeel beleid in het kader van de opvang van VIB	52-53
3. Sociale bijstand	43	6.2. Overdracht van informatie voor vreemdelingen	54
3.1. Kosten van gedetineerden	43		

STERKE BRUSSELSE GEMEENTEN, IN STAAT OM AL HUN TAKEN UIT TE VOEREN

Traditioneel stelt onze Vereniging om de vijf jaar een gewestelijk memorandum op, dat in het vooruitzicht van de regionale verkiezingen aan de verschillende politieke partijen voorgelegd wordt. Dit jaar is het memorandum – en dat doet me plezier – een gemeenschappelijk memorandum van de Conferentie van Burgemeesters en Brulocalis. Het werd samen opgesteld door de Conferentie en onze Vereniging. Het is belangrijk dat wij samen de vragen van de lokale overheden voorleggen, zowel aan het Gewest als aan de federale overheid.

In dit speciale nummer van Nieuwsbrief presenteren wij de krachtlijnen van het memorandum. De volledige tekst kan worden geraadpleegd op de Brulocalis-website.

Het Gewest en de gemeenten zijn twee complementaire democratische bestuursniveaus, wier actie belangrijk is voor het dagelijks leven van de Brusselaars en die overleg moeten plegen. Daarom roepen de Conferentie van Burgemeesters en Brulocalis op tot een gestructureerd partnerschap, echt overleg tussen het gewest en de gemeenten. Een dergelijke raadpleging kan alleen maar bijdragen tot een betere kwaliteit van de wetgeving en een betere afstemming ervan op de behoeften van de burgers. Het is een maatstaf voor goed bestuur.

Bij de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen deze twee bestuursniveaus moeten wij, overeenkomstig het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie, het subsidiariteitsbeginsel in acht nemen, wat betekent dat het bestuursniveau dat het dichtst bij de burger staat – in dit geval de gemeente – een bevoegdheid op zich neemt als niet bewezen is dat een ander niveau het beter zou kunnen.

De lokale overheden moeten – en dat is een van onze belangrijkste eisen – kunnen beschikken over voldoende financiële middelen en personeel om hun verantwoordelijkheden in volle autonomie te kunnen opnemen. De begrotingsneutraliteit moet daarom worden gerespecteerd met betrekking tot de nieuwe uitdagingen en taken die hun toevertrouwd worden.

Op financieel vlak worden de gemeenten met name geconfronteerd met de pensioenlasten voor hun statutair personeel en de creatie van een tweede aanvullende pensioenpijler voor hun contractuelen. Wij dringen erop aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de federale regering onderhandelt om ervoor te zorgen dat de federale regering, meer dan tot nu toe het geval is, het Solidariteitsfonds zou herfinancieren voor

de pensioenen van het personeel van de lokale besturen, en dat het Gewest financiële steun verleent aan gemeenten en OCMW's om het aanvullend pensioenstelsel op te zetten dat nodig is om een degelijk pensioen te waarborgen voor de Brusselse contractuelen. Wat de financiering door de federale overheid van de politiezones betreft, vragen wij om een betere afstemming op de kosten van alle politietaken die verband houden met de rol van Brussel als federale en Europese hoofdstad. We vragen ook om een herziening van de KUL-norm, rekening houdend met de bevolkingsgroei sinds de goedkeuring van de norm.

De gemeentelijke loonschalen zijn al meer dan tien jaar niet meer opgewaardeerd. Ze liggen nu lager dan de Vlaamse, Waalse, Brusselse en federale loonschalen, wat ze niet aantrekkelijk maakt voor de werknemers. Wij vragen het Gewest dan ook om financieel in te grijpen om de noodzakelijke herfinanciering van het personeel van de lokale overheden te ondersteunen.

Wij steunen het concept van de 'slimme stad' (smart city) en roepen op tot het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën om de kwaliteit van de stedelijke diensten te verbeteren en zo tegemoet te komen aan de nood aan informatie en transparantie van de burgers.

Wij pleiten voor de effectieve en reële toepassing van het principe van federale loyaliteit. Dit beginsel is verankerd in onze Grondwet. Het moet leiden tot een systematische coördinatie tussen het Brussels Gewest en de andere bestuursniveaus, in de eerste plaats de federale overheid, telkens als een beslissing van deze laatste een impact heeft op het gemeentelijk niveau.

In het memorandum komen nog veel meer onderwerpen aan de orde. Zij doet met name voorstellen om de participatieve democratie op lokaal niveau te ontwikkelen. Niet om de representatieve democratie te vervangen, maar om ze te ondersteunen en de burgers nauwer te kunnen betrekken bij de beslissingen die hen aanbelangen.

Het beleid van de gemeenten, net zoals dat van de OCMW's, is essentieel voor de sociale cohesie. Daarom pleiten wij voor sterke gemeenten die in staat zijn om al hun taken op zich te nemen.

Marc Cools
Brulocalis-voorzitter

DEEL I :

Gewestelijk
memorandum 2019
van de Conferentie
van Burgemeesters
en Brulocalis

1. Grote principes

1.1. VOORAF

De institutionele fundamenten van België zijn gebaseerd op een sterke traditie van **decentralisatie**, die ontegensprekelijk de ontwikkeling van een rijke en levendige lokale democratie mogelijk heeft gemaakt. Het **lokale niveau is het niveau waaraan bevoegdheden in principe worden toegewezen**.

Gemeenten hebben een belangrijke troef in handen om publieke aangelegenheden te beheren: zij zijn **het overheidsniveau dat het dichtst bij de burger staat** en dus het best in staat om de verwachtingen van de burgers te achterhalen en in de praktijk uit te voeren. Zij zijn de enige entiteiten binnen de staat die **bevoegdheden van zowel het federale als het gewestelijke niveau en de gemeenschappen hebben**. Zij vormen dus een fundamenteel bestuursniveau dat een schakel vormt die in staat is om beleidslijnen te bundelen en uit te voeren die

verdeeld zijn over verschillende overheidsniveaus en ze aan te passen aan de behoeften van de burgers.

Toch zijn de gemeenten zich bewust van de vertrouwenscrisis bij de burgers ten aanzien van de instellingen en van hun verwachtingen ten aanzien van de instellingen, enerzijds in termen van transparantie en bestuur en anderzijds in termen van overheidstaken. En deze maatschappelijke verwachtingen vergen nu van de overheid een aanpak van problemen die, zoals het leefmilieu of de sociale kloof, kunnen worden opgelost via de beginselen van duurzaamheid. In dat opzicht moeten de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, die zijn vastgelegd in de Agenda 2030 die in september 2015 door de VN is goedgekeurd, voor ons als referentiepunt dienen.

In ieder geval kan geen enkel debat over gemeenten op een degelijke manier worden gevoerd zonder hun betrokkenheid.

1.2. ZEVEN GROTE PRINCIPES

Alle eisen die in dit memorandum worden geformuleerd, moeten systematisch worden gelezen in het licht van de zeven beginselen die hier zijn vastgelegd: **subsidiariteit, decentralisatie, evenwicht, begrotingsneutraliteit, compenserende maatregelen, billijkheid en solidariteit**.

De **verdeling van de bevoegdheden Gewest-gemeenten** moet worden aangepakt in overeenstemming met de beginselen van:

- subsidiariteit, waarbij alle taken worden toevertrouwd aan het overheidsniveau dat het dichtst bij de burger staat, zolang niet is vastgesteld dat een hoger niveau het beter zou doen. Dit beginsel werd bekrachtigd in het Europees Handvest inzake lokale autonomie, dat door ons land werd geratificeerd;
- decentralisatie, waarbij wordt bepaald dat beslissingen, en niet alleen de uitvoering ervan – en daarin ligt het onderscheid met deconcentratie –, op het meest lokaal mogelijke niveau moeten worden genomen;
- evenwicht tussen de toegewezen taken en de middelen die aan elk machtsniveau zijn toegewezen.

- dit beginsel hangt samen met de begrotingsneutraliteit van de maatregelen die op gewestelijk niveau en op elk ander niveau worden genomen, wanneer die gevolgen hebben voor de lokale overheden. Daartoe moet het niveau dat de beslissing neemt, daar telkens de financiële en administratieve gevolgen voor de lokale besturen van inschatten.
- in geval van negatieve impact op de financiën en het beheer van de lokale overheden moet de betrokken overheid de nodige compenserende maatregelen nemen.
- dit principe van evenwicht omvat ook overwegingen van billijkheid: de financiële stromen naar de lokale besturen moeten op een billijke manier en op basis van een objectieve beoordeling van de behoeften worden toegewezen.
- wanneer solidariteitsmechanismen worden ingevoerd, moeten die gemotiveerd en transparant zijn.

Brulocalis wil met dit gewestelijk memorandum het principe van de lokale autonomie centraal stellen in onze debatten en wil er het bestuur van Brussel mee verbeteren.

1.3. VERDELING VAN DE BEVOEGDHEDEN TUSSEN GEWEST EN GEMEENTEN

De werkzaamheden rond de verdeling van de bevoegdheden, die in de bestuursperiode 2014-2019 werden aangevat, moeten worden voortgezet om tot een verduidelijking van de respectieve rollen te komen.

Als die verduidelijking uitblijft, komen de kosten en de verantwoordelijkheid voor een reeks taken al te vaak op de gemeenten terecht.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- de inspanningen op dat vlak voort te zetten,
- maar dan in het licht van de bovenvermelde beginselen,
- en in samenwerking met de gemeenten via hun Vereniging.

1.4. DIALOOG EN OVERLEG GEWEST/GEMEENTEN: DE ADVISERENDE ROL VAN DE LOKALE BESTUREN FORMALISEREN

Om het lokale bestuur en de kwaliteit van de regelgeving te verbeteren, moeten het Gewest en de vele organen **structureel overleg met de gemeenten** organiseren.¹

Het recht van lokale overheden om door hogere bestuursniveaus te worden geraadpleegd, is een fundamenteel beginsel van de Europese democratische en juridische praktijk, dat is vastgelegd in het Europees Handvest inzake lokale autonomie² en waarvan de modaliteiten ook opgenomen zijn in Resolutie 437 van het Congres van lokale en regionale overheden van Europa van 8/11/2018.

Dergelijk overleg kan bijdragen tot een betere kwaliteit van de wetgeving en de aanpassing ervan aan de behoeften van de burgers. Het is een maatstaf voor **goed bestuur**.

De lokale overheden moeten een **actieve rol** spelen bij het opstellen van besluiten en het beleid op alle gebieden die hen aangaan, een rol die verder gaat dan zuiver informatieverstrekking. Zij moeten volgens een duidelijke procedure worden **geraadpleegd** en **voldoende tijd** krijgen, in het bijzonder wat betreft de verdeling en de besteding van de hun

toegewezen financiële middelen. Algemeen moeten er overgangperiodes voorzien worden voor de uitvoering van bepaalde maatregelen wanneer deze een technische of financiële impact hebben op de gemeenten (infrastructurele ontwikkelingen om te beantwoorden aan nieuwe reglementaire vereisten,...).

Het overleg met de gemeenten moet in al zijn aspecten plaatsvinden, of het nu gaat om **planning, het nemen van maatregelen, het vastleggen van regelgeving of het uitvoeren van beslissingen**.

En naarmate we evolueren in de richting van een decumul van mandaten tussen het gewestelijke en het gemeentelijke niveau, met het daarmee gepaard gaande verlies aan politiek draagvlak, wordt het des te noodzakelijker om via andere kanalen de link te vinden die nodig is voor efficiënte besluitvorming. Gestructureerd overleg kan daartoe bijdragen.

Wij vragen een **gestructureerd partnerschap**, een echt **overlegorgaan Gewest-gemeenten**.

1.5. AANTAL MANDATARISSEN

Het debat over de mogelijke vermindering van het aantal lokale mandatarissen kan worden geopend.

Dat debat moet evenwel worden gevoerd:

- met de gemeenten
- en met inachtneming van belangrijke principes, waaronder met name een voldoende aantal mandatarissen om hun beleidsvoering met alle door de burger verwachte efficiëntie uit te oefenen.

1. Zie «structureel overleg, borg voor kwaliteit» op www.brulocalis.brussels > Actu [18.1.2018].

2. Art. 4, par. 6, art. 5, art. 9, par. 6 en art. 10 van het Europees Handvest van de Lokale Autonomie.

2. Werking van de gemeenten

2.1. ECONOMIE: FINANCIËN, GEMEENTELIJKE FISCALITEIT EN SUBSIDIES

Globaal beschouwd zijn de gemeenten een van de grootste investeerders van het land (35 % van de overheidsinvesteringen). Zij investeren massaal in infrastructuur ten behoeve van de gemeenschap. De Brusselse gemeenten spelen in op de bijzondere demografische uitdagingen (bevolkingsgroei én verarming) en vertonen tegelijkertijd een grotere begrotingsdiscipline dan elders. Dat is een antwoord op de interne uitdagingen die zich kunnen voordoen, zoals het feit dat zij de pensioenlasten van hun personeel nagenoeg uitsluitend zelf dragen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient de goede werking van de lokale overheden te waarborgen, de gemeentelijke autonomie te vrijwaren en hun financiële en investeringscapaciteit te bestendigen door ze de nodige middelen te verschaffen om hun opdrachten doeltreffend uit te voeren.

2.1.1. Gemeentebelastingen: een cruciale bron van inkomsten voor lokale besturen

De gemeentelijke inkomsten zijn hoofdzakelijk afkomstig uit gemeentebelastingen, aanvullende personenbelastingen en opcentiemen op de onroerende voorheffing, maar ook uit heffingen die elke gemeente invoert op grond van haar **fiscale autonomie**. Die autonomie moet gevrijwaard en gewaarborgd worden, en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de toezichhouder op de gemeenten, moet er als eerste garant voor staan.

Om een optimale inning te waarborgen van de belastinginkomsten die nodig zijn voor de financiering van het beleid gevoerd door de lokale overheden, moet **een duidelijke, transparante en efficiënte belastingprocedure** worden ingevoerd.

Nu de nieuwe Brusselse Codex Fiscale Procedure onlangs is goedgekeurd, vraagt Brulocalis ernaar te streven dat **de gemeentelijke autonomie wordt gerespecteerd tijdens de onderhandelingen betreffende de protocolakkoorden tussen de gemeente en de gewestelijke belastingadministratie**. De Brusselse belastingadministratie moet ervoor kunnen zorgen dat alle elementen die nodig zijn voor de vestiging van de belasting door de gemeenten, naar behoren worden doorgegeven. Er moet een betrouwbare en geformaliseerde informatiestroom tussen de twee overheden tot stand worden gebracht in een geest van loyaliteit en directe en onmiddellijke communicatie.

2.1.2. Gemeentelijke autonomie, contractualisering en algemene dotatie aan de gemeenten

Tijdens de vorige legislatuur werd de ambitie van het Gewest aangekondigd om de betrekkingen met de gemeenten verder te contractualiseren, met name door hen aan te moedigen om een reeks belastingen af te schaffen en dat inkomstenverlies te compenseren met een gewestelijke subsidie.

De algemene dotatie aan de gemeenten werd in juli 2017 opgewaardeerd door de bedragen globaal te verhogen en de criteria voor deze belangrijke overdracht van het Gewest naar de gemeenten op driejaarlijkse basis aan te passen.

Het proces van contractualisering lijkt niet uitgewerkt te zijn, behalve door de regionalisering van de 'citytax'.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters wijzen erop dat de gemeentelijke autonomie het basisbeginsel van de werking van de lokale overheden moet blijven.

Als contractualisering toegepast zou worden, zou dat alleen mogelijk zijn volgens het beginsel van decentralisatie en dus na het sluiten van transparante overeenkomsten die onder de best mogelijke voorwaarden voor de plaatselijke overheden en in het kader van echt overleg tot stand komen.

In ieder geval moet de algemene dotatie aan de gemeenten het belangrijkste financiële engagement van het Gewest ten aanzien van de lokale overheden blijven en onvoorwaardelijk blijven.

2.1.3. Algemene wettelijke machtiging om retributies te heffen

De gemeente kan slechts een retributie vestigen als zij wettelijk gemachtigd is. Die vraag is fundamenteel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om deze wettelijke machtiging met algemene draagwijdte op te nemen in de Nieuwe Gemeentewet, teneinde de lokale financiën te bestendigen en de rechtszekerheid te versterken.

2.1.4. Neutraliteit van de staatshervormingen

Het in de inleiding vermelde beginsel van begrotingsneutraliteit moet gekoppeld worden aan alle gewestelijke maatregelen die voortvloeien uit een overdracht van bevoegdheden als gevolg van de zesde staatshervorming of andere toekomstige hervormingen.

Dit beginsel wordt nog niet in acht genomen en verschuift de financiële en organisatorische gevolgen van de overdracht van bevoegdheden naar de lokale besturen.

De overname door het Gewest van de **inkomsten uit de onroerende voorheffing** mag in dat kader in geen geval gevolgen hebben voor de gemeenten en de inkohiering mag niet aan risico's onderhevig zijn.

Wat de andere bevoegdheden betreft die het Gewest van de federale overheid geërfd heeft, blijft Brulocalis bijzonder waakzaam met betrekking tot het respect voor en **de duurzaamheid van het grootstedenbeleid en de transparante en adequate financiering van de organisatie van Europese toppen**.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om via de 'dode hand' het precieze bedrag te vergoeden van het verlies dat de gemeenten lijden als gevolg van de niet-inning van de onroerende voorheffing.

2.1.5. Federale en regionale loyaliteit: een principe dat effectief en werkelijk moet worden toegepast

Het principe van de federale loyaliteit is sinds december 2011 verankerd in onze Grondwet. Het impliceert een doeltreffende coördinatie tussen de federale staat en de deelentiteiten bij de uitoefening van hun bevoegdheden. De naleving ervan is toevertrouwd aan het Grondwettelijk Hof.

Maar loyaliteit moet elke overheid ertoe aanzetten om in het kader van haar optreden rekening te houden met het bestaan en de belangen van de andere entiteiten.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters roepen op tot overleg, via het ad-hoccomité, en stelselmatige coördinatie tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de andere overheidsniveaus, in de eerste plaats de federale overheid, telkens wanneer een federale beslissing impact heeft op het gemeentelijk niveau. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen in dit verband dat het Gewest ook het gemeentelijk niveau verdedigt.

In dat kader en naar het voorbeeld van het Gewest wijzen wij op – en betreuren wij – het gebrek aan overleg tussen het Brussels Gewest en de federale overheid in een reeks materies die weliswaar federaal zijn, maar waarvan de financiële impact op de gemeenten niet meer hoeft te worden aangetoond en waarop de facto gewestelijk toezicht wordt uitgeoefend, ook al is het slechts budgettair.

2.1.6. Subsidies

2.1.6.1. Beter subsidiebeheer

Omslachtige procedures, de late inwerkingtreding in de loop van het begrotingsjaar en een gebrek aan personeel en technische middelen maken dat de gemeenten geen optimaal gebruik maken van gewestelijke subsidies.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- de voortzetting van de ontwikkeling en de actualisering van de gegevensbank Subsidies van Brulocalis;
- de steun voor de ontwikkeling van een intergemeentelijke toepassing voor subsidiebeheer;
- de versterking van het gemeentepersoneel dat ingezet wordt voor subsidiebeheer, door middel van een of meer van de volgende voorstellen:
 - de financiering van een verantwoordelijke «Belgische subsidies» bij Brulocalis die de Brusselse gemeenten zou ondersteunen (naar het voorbeeld van de verantwoordelijke «Europese subsidies»);
 - de doorstart van de financiering van de werkgroep Subsidies die een bijdrage levert aan de professionalisering en de begeleiding van de gemeenten bij de aanvraag en de goede aanwending van gewestelijke subsidies in het bijzonder.

2.1.6.2. Procedures die toegankelijk zijn voor de gemeenten

Wij stellen vast dat er grote verschillen bestaan in de procedures en de termijnen van de stelsels die van toepassing zijn op de subsidies voor de lokale overheden. Die betreuenswaardige vaststelling geldt zowel op het niveau van het Gewest als op dat van de Gemeenschappen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het behoud van een zo groot mogelijke homogeniteit van de subsidiestelsels om het doel en de degelijke aanwending ervan te vrijwaren.

2.1.6.3. Nood aan strategische en functionele ondersteuning om te investeren en bepaalde financieringsinstrumenten te gebruiken

Reeds in 2014 was een van de prioriteiten van de gewestregering de bevordering van de intergemeentelijke samenwerking en de aanmoediging van publiek-private samenwerking. Die behoefte blijft relevant. Het gebruik van deze samenwerkingsverbanden gaat gepaard met de noodzaak om nieuwe methodes te ontwikkelen voor de financiering van de projecten die de lokale overheden op het getouw zetten.

Om alle mogelijkheden voor het verkrijgen van investeringssubsidies te kennen, hebben de gemeenten behoefte aan gewestelijke steun, die kan worden gematerialiseerd door de creatie van gewestelijke **ondersteuningscellen** die technisch, juridisch en financieel advies verstrekken.

De organisatie van specifieke **vormingen** voor gemeentepersoneel is ook noodzakelijk om hen aan te moedigen hun netwerk uit te bouwen, te coördineren en uit te breiden.

2.1.6.4. Vereenvoudiging van bepaalde subsidiëringsprocedures

Om de uitdagingen van de bevolkingsgroei het hoofd te kunnen bieden, moeten bepaalde specifieke overheidsinitiatieven aangemoedigd worden, zoals initiatieven die gemeenten de mogelijkheid bieden om leegstaande panden aan te kopen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de gewestelijke overheid alle nodige maatregelen neemt om **de procedures voor de subsidiëring van wijkrevitalisering te vereenvoudigen**.

2.2. TEWERKSTELLING EN PERSONEEL

De werking van een gemeentebestuur berust voornamelijk op het personeel, dat competent en gemotiveerd moet zijn.

Daarvoor zijn de **budgettaire middelen** uiteraard van essentieel belang. De financiering van het personeel omvat de lonen, vorming en andere aanverwante kosten, maar ook de pensioenen.

Afgezien van de financiële aspecten is **het personeelsbeheer** een andere grote uitdaging. Die moet gericht zijn op een meer transversale werking en berusten op beginselen van responsabilisering.

Het Gewest moet vermijden om maatregelen te nemen met betrekking tot het gewestpersoneel die **het verschil in verloning tussen gewest- en gemeentepersoneel zouden vergroten**.

Wat specifiek de tewerkstelling binnen de OCMW's betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onder meer op het vlak van:

- herwaardering van de loonschalen
- verlenging van de loopbaan
- statutarisering
- financiering van een tweede pensioenpijler
- de structurele financiering (van het tewerkstellingsbeleid van de OCMW's)
- de 'artikel 60'-ers
- de betrekkingen tussen OCMW's en Actiris
- inschakelingstraject en (voor)opleiding
- sociale economie
- validering van competentie en erkenning van verworvenheden
- kinderdagverblijven, scholen en eenoudergezinnen
- leefruimte - opleiding - studies - GSOB - alfabetisering
- monitoring

Dit laatste memorandum van de OCMW's is beschikbaar op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

2.2.1. Financiering van de pensioenen van het personeel

De belangrijkste uitdaging in dat kader is de financiering van de pensioenen van het personeel. De federale wetgever heeft een hervorming op het getouw gezet van de werking van het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de provinciale en de plaatselijke besturen – wat noodzakelijk was – maar die hervorming gaat gepaard met een steeds zwaardere financiële last voor de lokale besturen.

Volgens de beschikbare prognoses zal het **basisbijdragepercentage** van de lokale overheden de komende jaren stijgen en verder wegen op hun toch al kwetsbare financiën. Bovendien zullen de Brusselse lokale overheden een **tweede pijler voor hun contractueel personeel** moeten opzetten, wat nog aanzienlijke bijkomende kosten met zich meebrengt.

Wat deze nieuwe, aanzienlijke en duurzame financiële lasten betreft, dringt de Vereniging erop aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, als toezichthoudende overheid, optreedt in naam van de belangen van alle Brusselse lokale besturen, om de financiering van de Brusselse gemeenten en OCMW's te garanderen.

De kosten voor het opzetten van een tweede pijler voor alle contractuelen in de Brusselse gemeenten kunnen worden geraamd op minstens 14 miljoen euro extra per jaar. Dat bedrag is gebaseerd op de volgende hypothese: 46.272 euro (gemiddelde jaarlijkse kosten van een gemeentebestuurder) X 9.860 euro (aantal contractuelen in de Brusselse gemeenten) X 3 % (percentage van de bezoldiging die vanaf 2021 per personeelslid moet worden betaald om de aftrek van 50 % te kunnen genieten van het pensioenengagement op de responsabiliseringsbijdrage) X 1,02 (indexering sinds 30 juni 2016).³

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest financiële steun verleent aan de gemeenten en OCMW's om het stelsel van aanvullend pensioen op te zetten dat nodig is om een degelijk pensioen voor de Brusselse contractuelen te garanderen.

De federale overheid heeft het systeem geherfinancierd ten belope van 121 miljoen euro per jaar voor de komende drie jaar via een koninklijk besluit, maar er wordt geen waarborg gegeven dat dit systeem zal voortbestaan. Uit alle cijferstudies blijkt immers dat deze enveloppe slechts gedeeltelijk de aanzienlijke stijging dekt van de totale kosten van de pensioenen van het gemeentepersoneel, die op meer dan 300 miljoen euro per jaar worden geraamd.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dringen erop aan dat **het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich tot zijn partners van de federale overheid richt om te onderhandelen over een verhoging van de herfinanciering van het Gesolidariseerd Fonds.**

2.2.2. Tweektaligheid garanderen, bevorderen en financieren

Een tweede grote uitdaging voor de lokale besturen is zich ervan te vergewissen dat de verbintenissen van alle betrokken partijen worden nagekomen, zodat zij over de nodige middelen beschikken om de tweektaligheidsvereisten van het personeel te ondersteunen.

De lokale besturen wachten al drie jaar op de **terugbetaling door de federale overheid van de tweektaligheidspremies van hun personeel**, die het resultaat is van een delicaat compromis dat bestaat in een ondersteuningsenveloppe voor de Brusselse lokale besturen. Ter herinnering: het verlies aan inkomsten als gevolg van de blokkering op federaal niveau sinds 2015 bedraagt 25 miljoen euro per jaar.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om druk uit te oefenen op de federale overheid:

- om de **nodige bedragen vrij te maken** voor de goede werking van alle Brusselse gemeenten en OCMW's;
- opdat ze de **voorwaarden zouden vastleggen waaronder andere overheidsinstanties dan Selor taalattesten mogen afgeven**. Brulocalis pleit voor echte flexibiliteit in deze sector om de demonstratie van tweektaligheid zoveel mogelijk te vergemakkelijken, teneinde de toegang van competente werknemers tot de lokale openbare dienst te vergemakkelijken.

2.2.3. Een aantrekkelijk gemeentelijk openbaar ambt

De derde uitdaging is om alles in het werk te stellen en alle mogelijke maatregelen te nemen om de lokale openbare dienst aantrekkelijk te maken in de ogen van het publiek. Dit vereist de zekerheid van een degelijk pensioen, het gemak om vaardigheden (ook talenkennis) te kunnen aantonen en vooral de duidelijkheid van het statuut en de werkomstandigheden van toekomstig personeel.

3. Bron: «Focus BPB – Het personeel van de Brusselse gemeenten: cijfergegevens», 2018, cijfers op 30 juni 2016.

2.2.3.1. Financiële steun voor statutarisering en financiering van de tweede pijler van de contractuelen

Deze keuze moet gepaard gaan met een sterk gebaar van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om alle lokale besturen financieel te ondersteunen in hun beleid ter versterking van hun personeel, een essentiële eerste stap in een doeltreffend lokaal beleid.

In geval van **statutarisering** vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest prioritair het bedrag van de **statutarisatiepremie aanzienlijk verhoogt** (het huidige bedrag van 2.000 of 3.000 euro, naargelang het al dan niet om een gesco gaat, is te laag, zodat het huidige budget van 3 miljoen euro grotendeels onderbenut blijft), dat de procedure wordt vereenvoudigd en dat de premie op jaarbasis wordt vastgesteld, zodat de lokale besturen zo veel mogelijk gebruik kunnen maken van deze incentive. Een bedrag van 4.000 euro het eerste jaar (6.000 euro voor gesco's) en vervolgens 2.000 euro (3.000 euro voor gesco's) werd door de binnen Comité C ingestelde technische werkgroep toereikend en noodzakelijk geacht.

Wat de arbeidsovereenkomsten betreft, moest het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de lokale overheden helpen om **de nieuwe kosten te dragen** die dat met zich meebrengt, met name door tussen te komen om te helpen bij de creatie van een **tweede pensioenpijler** voor deze contractuelen, ten belope van minstens 14 miljoen euro per jaar.

De twee acties moeten echter worden gecombineerd zolang er sprake is van een statutair en contractueel gemeentelijk ambt. De steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de statutarisering kan dus niet worden opgevat zonder steun voor de ontwikkeling van de tweede pijler van de contractuelen, en omgekeerd.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het **bedrag van de statutariseringspremie substantieel wordt verhoogd**, de procedure wordt **vereenvoudigd** en de **premie op jaarbasis wordt vastgesteld**, zodat de lokale besturen optimaal gebruik kunnen maken van deze stimulans.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **financieel tussen te komen om de noodzakelijke herfinanciering van het personeel van de lokale besturen te ondersteunen**.

2.2.3.2. De dringende noodzaak om de gemeentelijke loonschalen op te waarderen

In het bredere kader van de herfinanciering van het personeel van de lokale overheden dient eraan herinnerd te worden dat de barema's niet meer gerevalueerd werden sinds het sectoraal akkoord 2007/2008 (dat het voorwerp uitmaakt van drie subsidiebesluiten, in 2018 begroot voor een totaal van 34.431.000 euro). Als de gemeenten een beleid willen kunnen voeren om hun personeelsbestand te versterken en hun aantrekkelijkheid te garanderen, is het belangrijk dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn financiële steun aanzienlijk verhoogt. Dat is nodig om de gemeenten de nodige marge te geven in het licht van een nieuwe opwaardering van de Brusselse barema's. Die zijn nu lager dan die van het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en ook de federale schalen, wat ze niet aantrekkelijk maakt voor de medewerkers.

In dat kader is de opwaardering van de schalen van niveau E, het meest kwetsbare publiek, een prioriteit. Volgens ramingen van Brussel Plaatselijke Besturen die aan de technische werkgroep binnen Comité C werden verstrekt, zou een herwaardering om deze barema's op te trekken tot het niveau van hun Waalse tegenhangers, voor gemeenten en OCMW's samen een totale jaarlijkse kost van 7,1 miljoen euro met zich meebrengen.

Brulocalis dringt er echter op aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met financiële steun de gemeenten in staat stelt om een veel ambitieuzer beleid te voeren, dat erop gericht is de Brusselse gemeenteschalen in hun geheel geleidelijk op te trekken tot minstens het niveau van de Vlaamse lokale besturen. Die opwaardering werd door Brussel Plaatselijke Besturen geraamd op 46,6 miljoen euro per jaar voor het gemeentepersoneel en 18,9 miljoen euro per jaar voor het OCMW-personeel. Beter nog, er zou moeten worden gestreefd naar schalen die vergelijkbaar zijn met die van de Waalse gemeenten (dan is er 64,6 miljoen euro per jaar nodig voor gemeentepersoneel en 24,2 miljoen euro per jaar voor OCMW-personeel) of met die van het Brussels Gewest (240,4 miljoen euro per jaar op termijn voor gemeentepersoneel en 97,5 miljoen euro per jaar voor OCMW-personeel zijn in dat geval nodig).

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen **een reële en degelijke opwaardering van de gemeentelijke loonschalen, gekoppeld aan financiële steun van het Gewest**.

2.2.3.3. Verlenging van de loopbanen

De financiële steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou ook moeten worden gebruikt voor de financiering van de verlenging van de loopbanen van het gemeentepersoneel, om zo goed mogelijk te streven naar de geplande verlenging van de loopbaan van het gewestpersoneel tot 45 jaar. De technische werkgroep binnen Comité C raamt een dergelijke verlenging op 40,3 miljoen euro per jaar, uitgaande van een stijging van de loonkosten van 22,1 % van het personeel voor 20 % van het gemeentepersoneel. Dezelfde stijging op het niveau van de OCMW's wordt geschat op 16,3 miljoen euro per jaar.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat **de verlenging van de loopbaan van het personeel volledig door het Gewest wordt gefinancierd.**

2.2.4. Geïntegreerd personeelsbeheer

In het kader van de informatisering van de lokale overheden vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest om **software voor personeelsbeheer** te ontwikkelen die geïntegreerd werkt met de financiële en boekhoudkundige applicaties die momenteel worden ontwikkeld.

Deze software moet functies bevatten waarmee de werknemer zijn of haar loondocumenten op een veilige manier elektronisch kan ontvangen (bv. via eBox).

2.2.5. Verdere verbetering van het Sociaal Handvest

Onze Vereniging is verheugd dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een evaluatie heeft opgestart van de werking van de besluiten «Sociaal Handvest» en ze erbij betrokken wordt. Zij rekent op de voortzetting van deze werkzaamheden en meer in het bijzonder de publicatie van een of meer toelichtingsomzendbrieven ter afsluiting. Het is van essentieel belang dat het algemene kader waarbinnen het Brusselse gemeentelijk openbaar ambt opereert, zo duidelijk en praktisch mogelijk is voor alle lokale overheden.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om in de toekomst systematisch betrokken te worden bij de werkzaamheden in verband met de opvolging van het statuut van de ambtenaren van de lokale overheden, om zo het ontstaan van een aantrekkelijke Brusselse gemeentelijke overheidsdienst te bevorderen.

Brulocalis pleit voor de snelle publicatie van een toelichtingsomzendbrief over het «Sociaal Handvest».

2.2.6. Gendergelijkheid

Mettre en place les conditions d'une gouvernance basée sur des valeurs de non-discrimination, d'inclusion et d'égalité entre les genres.

De voorwaarden bepalen van een bestuur dat gebaseerd is op non-discriminatie, inclusie en gendergelijkheid als waarden.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten moeten een centrale rol vervullen in de waarden van de Europese Unie die berust op respect voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid - en dan vooral van mannen en vrouwen -, de rechtsstaat en respect voor mensenrechten. Om die waarden te bevorderen, is een transversale aanpak nodig waarbij rekening wordt gehouden met alle maatschappelijke gebieden en alle institutionele bevoegdheidslagen. Formele gelijkheid waarborgt uitsluitend de gelijkheid van individuen voor de wet, ongeacht hun onderlinge verschillen. Feitelijke gelijkheid houdt daarentegen in dat de vinger wordt gelegd op de structurele mechanismen die ongelijkheden en discriminatie in de maatschappij in stand houden⁴.

In dat opzicht stelt Brulocalis het Gewest bijvoorbeeld de volgende aanbevelingen voor:

- De bevordering van het Europees charter voor gelijkheid van mannen en vrouwen op lokaal niveau voortzetten.
- De ontwikkeling voortzetten van gendermainstreaming en genderbudgetting - transversaliteit van de gelijkheid van mannen en vrouwen in alle aspecten van het lokale en gewestelijke overheidsbeleid.
- Acties steunen die de gelijkheid tussen jongens en meisjes van jongs of aan bevorderen, vooral door de onderwijs- en begeleidingsteams te sensibiliseren en op te leiden.
- Voorzieningen en acties aanmoedigen die meer variatie brengen qua plaatsen en activiteiten om aan alle verzoeken tegemoet te komen (gezinnen, meisjes, kinderen met een handicap, ...).
- Beleidsmaatregelen en acties voortzetten en stimuleren die seksuele intimidatie op straat aanpakken.
- Acties steunen en uitwerken in de strijd tegen kinderarmoede.
- De tewerkstelling van vrouwen in traditionele mannensectoren en omgekeerd aanmoedigen.

De scholing van het gemeentelijk onthaalpersoneel en het politiepersoneel stimuleren in thema's die verband houden met de strijd tegen racisme en discriminatie en de strijd tegen stereotypen, met het oog op de bevordering van en het respect voor diversiteit (geslacht, handicap, etnische of sociale afkomst en seksuele voorkeur) en op interculturele bemiddeling.

4. Unia, Mémorandum 2019

2.2.7. Gelijke kansen en diversiteit

In het kader van een actief beleid inzake gelijke kansen en diversiteit in de lokale besturen lanceert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest jaarlijks oproepen tot het indienen van vernieuwende projecten (100.000 euro voor 13 projecten in 2018) en de bevordering van de diversiteit (1 miljoen euro in 2018) bij het gemeentepersoneel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het voortbestaan van deze fondsen om de implementering van het diversiteitsplan te waarborgen.

2.2.8. Gewestelijke dotatie voor een evolutieve en performante beroepsopleiding

Wij vragen dat het Gewest een opleidingsbeleid voert en doeltreffende omscholingsmogelijkheden biedt aan het gemeentepersoneel dat moet beantwoorden aan de vereisten van de digitalisering enerzijds en de behoeften van de bevolking die in een 'smart city' wil leven anderzijds.

Om deze doelstellingen qua voorbeeldigheid te bereiken, moet het Gewest de nodige IT-infrastructuur implementeren voor de lokale overheden.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om een specifieke gewestelijke dotatie voor vorming, die tijdens de volgende legislatuur ingevoerd zou worden.

2.2.9. Hulp voor tewerkstelling

Het voortbestaan van het gesco-systeem is essentieel voor de lokale werkgelegenheid en om de economische groei in Brussel te stimuleren. Brulocalis volgt de technische hervorming van het gesco-systeem, die tot doel heeft deze bevoegdheid over te dragen aan de minister-president, en de subsidie, gekoppeld aan een vermindering van de RSZ, om te zetten in een vorm van dotatie die rechtstreeks aan de gemeenten wordt betaald om de werkgelegenheid te bevorderen. Wij dringen erop aan dat deze hervorming geen ongunstige financiële gevolgen mag hebben. Het gesco-systeem komt overeen met een jaarlijkse tewerkstellingssubsidie voor lokale besturen van 41 miljoen euro per jaar en dit bedrag moet verworven blijven voor het personeel van de lokale besturen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat dit engagement duidelijk tot uitdrukking komt in de gewestelijke begroting als een permanente dotatie.

2.2.10. Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) – deze positieve en lokale ondersteuningsstructuren in stand houden

De opdrachten van de Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) bestaan in het organiseren en ontwikkelen van activiteiten die werkgelegenheid scheppen die niet door reguliere arbeidscircuits worden vervuld, en het begeleiden van een publiek dat ver van de arbeidsmarkt verwijderd is in een traject van socioprofessionele herinschakeling.

Naast de 'zuivere' PWA-activiteiten kunnen deze agentschappen activiteiten en diensten aanbieden in het kader van de dienstencheques. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben 10 PWA's een afdeling sui generis opgericht. In 2017 waren deze PWA's een belangrijke generator van banen, met meer dan 310 actieve werknemers, waarvan 62 % ouder dan 45 jaar.

Wij vragen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het bestaan van de PWA's op lokaal niveau handhaaft, voor zover deze strategie het mogelijk maakt om specifieke acties te ontwikkelen die aansluiten bij het gemeentelijk sociaal beleid, de actoren op het vlak van socioprofessionele inschakeling en de lokale werkgevers.

2.2.11. Deelname van Brulocalis aan www.Talent.brussels

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om geraadpleegd te blijven worden in het kader van het beleid om de Brusselaars aan het werk te krijgen. Dit werd geïmplementeerd door beezy.brussels, een structuur die werd herzien en verwerkt in de nieuwe administratie Talent.brussels.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen minstens een informatieve en adviserende vertegenwoordiging in de bevoegde organen van Talent.brussels, om de stem van de gemeenten te kunnen blijven laten horen en bij te dragen tot de uitvoering van een beleid dat aansluit bij de lokale uitdagingen.

2.3. BESTUUR

Naar aanleiding van enkele controverses waarbij Brusselse structuren betrokken waren, zijn transparantie en goed bestuur centrale thema's geworden in de politieke debatten. Om het nodige vertrouwen van de burger in de politiek te herstellen, moet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dringend alles in het werk stellen om de voorbeeldigheid van de politieke mandatarissen te garanderen en de burger te betrekken bij het beheer van de openbare aangelegenheden.

2.3.1. Het stelsel voor de uitoefening van politieke mandaten preciseren

De hervorming van het stelsel betreffende de uitoefening van zowel gemeentelijke als gewestelijke mandaten is sinds 2014 aan de gang, maar dit werk van lange adem kan niet als voltooid worden beschouwd.

De wijziging van de regels die van toepassing zijn op de mandaten, is een politieke kwestie met zowel strategische als operationele aspecten, die verschillende kwesties omvat, gaande van decumul tot het geldelijk statuut, het aantal verkozenen en de professionalisering van het beroep van verkozenen.

Het vertrouwen van de burgers in hun verkozenen hangt met name af van de duidelijkheid van het stelsel van de mandatarissen en de coherentie van het geheel van regels die op hen van toepassing zijn. Als er dus sprake zou zijn van decumul en een vermindering van het aantal mandatarissen, zouden er bakens gezet moeten worden om te voorkomen dat de noodzakelijke constructieve en leefbare politieke band die de efficiëntie garandeert tussen Gewest en gemeente verloren gaat.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om **het stelsel te verduidelijken dat de voorwaarden vastlegt voor de uitoefening van een of meer politieke mandaten.**

De nieuwe transparantieregeling die aan de Brusselse politieke mandatarissen wordt opgelegd, zal pas volledig worden nageleefd als het orgaan dat verantwoordelijk is voor de controle ervan, de **Brusselse Deontologische Commissie**, wordt opgericht.

Bovendien zou structureel overleg met de gemeenten een oplossing kunnen bieden voor de verbreking van de band als gevolg van de voleindiging van de decumul.

2.3.2. Voor efficiënt en transparant indirect beheer van het gemeentelijk belang en meer samenwerking tussen gemeenten

Intercommunale samenwerking is een uitstekend instrument van subsidiariteit.

Wat moeten de gemeenten doen om de toegang tot diensten te verbeteren en te vergemakkelijken? Er moet nagegaan worden welk verschil in behandeling tussen de burgers van twee gemeenten door de burger kan worden beschouwd als nadelig voor de kwaliteit van de dienstverlening en dus slecht voor de gemeenten.

Het gewestelijk kader wordt genoemd als een kader dat schaalvoordelen kan bieden. Maar hoewel de schaalvoordelen duidelijk zijn voor de materiële productie, zijn ze dat veel minder voor de levering van diensten, in het bijzonder nabijheidsdiensten, die worden gekenmerkt door hun aanpasbaarheid aan de lokale situaties.

Om deze doelstelling van samenwerking tussen gemeenten te bereiken, met als uiteindelijk doel de verbetering van de dienstverlening aan de burgers, moeten de administratieve, juridische en menselijke knelpunten in kaart worden gebracht.

Laten we nabijheid verzoenen met globale solidariteit in het belang van de burger en de gemeentelijke autonomie verzoenen met een coherent stadsproject.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een **proactieve opvolging van het nieuwe stelsel betreffende de werking van de paracommunale structuren**: (autonome) gemeentebedrijven, gemeentelijke vzw's, intercommunales en overeenkomsten tussen gemeenten.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om **betrokken te worden** bij deze opvolging, om de belangen van de gemeenten te behartigen in het kader van de implementatie van deze structuren en de aanpassing van de bestaande structuren aan het nieuwe stelsel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters pleiten daarom voor **de oprichting van een werkgroep** met in het bijzonder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de 19 gemeenten, waarvan de werkzaamheden zouden leiden tot de opstelling van een omzendbrief.

2.3.3. Publicatie van gemeentelijke debatten

Burgers vragen om de gemeenteraden te kunnen volgen, via live streaming of uitgesteld. Sommige gemeenten hebben de stap al gezet en publiceren de openbare zittingen van hun raad online, op verschillende manieren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om deze beweging te ondersteunen door mee te werken aan de oprichting van **één platform** waarop alle gemeenten deze opnames kunnen publiceren.

Het platform zou ook kunnen worden gebruikt om verslagen van vergaderingen te communiceren, tevens volgens uniforme modaliteiten.

2.3.4. Burgerparticipatie

De lokale overheden willen de creatieve ideeën van de bewoners beter in het beleid opnemen en de diensten en schepenen in kwestie daar ook bij betrekken. Het samenbrengen van alle actoren rond verschillende projecten maakt het mogelijk om participatie en cohesie op hun grondgebied naar voren te brengen.

Een Gewest en lokale besturen die zich inzetten voor participatie en lokale democratie

De lokale democratie wordt versterkt:

- door besluitvormingsprocessen opener, transparanter en inclusiever te maken;
- door gemeentelijke beslissingen en acties zo dicht mogelijk bij de verwachtingen en behoeften

van de burgers te doen aansluiten en tegelijk het gemeenschappelijk belang te waarborgen;

- door het creëren van aangepaste ruimten voor dialoog (de burger maakt zijn zorgen en ideeën kenbaar, maar informeert ook naar de beslissingen en acties van de lokale besturen);
- door het ontwikkelen van een burgercultuur die de 'kleine' criminaliteit en de degradatie van de openbare ruimte vermindert wanneer burgers gehoord en betrokken worden bij hun toekomst;
- door de betrokkenheid van mensen bij projecten te bevorderen.

Daartoe doet Brulocalis de volgende aanbevelingen ten aanzien van het Gewest:

- **Voortzetting en uitbreiding van de steun voor de Europese Week van de Lokale Democratie (EWLD)** om van een in tijd en inhoud beperkt evenement te evolueren naar continue samenwerking met de gemeenten rond het thema participatie, het hele jaar door. Het doel is ook de zichtbaarheid en de meerwaarde van de actie te vergroten, met name via kwalitatieve evenementen waarbij de burger actiever wordt betrokken.
- **Steun voor de ontwikkeling van de competenties inzake participatie**, bv. door nauwere samenwerking met Brulocalis voor de uitvoering van deze opdracht (bv. op basis van een intergemeentelijk participatieplatform) met het oog op de coördinatie en de facilitering van de uitvoering van dit proces op het terrein. In overleg met de gemeenten zou dan een gewestelijk beleidskader voor participatie kunnen worden uitgetekend dat een globale en homogene visie op participatie biedt.
- **Creatie van een pool van specialisten in participatie:**
 - voor de coaching van initiatieven en vormingen in de gemeenten,
 - voor schaalvoordelen, aangezien niet alle gemeenten over de middelen beschikken om een beroep te doen op participatiedeskundigen,
 - voor meer homogeniteit en om kwaliteit en onpartijdigheid te waarborgen.
- **Bevordering van de transversaliteit van participatie**, door de participatieschepenen bij hun taken te begeleiden en te ondersteunen via **de aanmoediging van de implementatie van 'Partici-streaming'**. Net als bij gender-mainstreaming (man-vrouw) of handi-streaming (handicap), van participatie een echt transversaal beleidsitem maken via vorming of de aanstelling van referenten binnen de gemeenten.
- **Aanmoediging van participatie en betrokkenheid van de burgers bij grote gewestelijke projecten**, vooral op het vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening en openbare werken, vanaf het begin van de programmatie (bv. via raadplegingen of burgerpanels).
- **Toekenning van financiële steun aan gemeenten voor de uitwerking van nieuwe participatieve mechanismen.**
- **Bevordering van de creatie van lokale participatieve budgetten** door steun te verlenen aan en netwerken uit te bouwen van ervaringen in het hele Gewest.
- **Voortzetting en versterking van de steun van de overheid voor burgerinitiatieven via projectoproepen en de verbetering van de coördinatie- en informatiemechanismen tussen Gewest en gemeenten.**
- De bestaande modaliteiten voor burgerraadpleging beter integreren in de verschillende wettelijke regelingen voor participatie, zodat enerzijds de participatieprocessen in goede banen worden geleid en anderzijds de resultaten ervan beter in het besluitvormingsproces worden opgenomen.

2.4. DIGITALISERING EN ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

Digitaliseringsprocessen, zowel voor de relaties tussen overheden onderling als tussen een instelling en haar burgers, zijn onvermijdelijk en zijn factoren voor de verbetering van het overheidsbestuur.

Brulocalis roept het Gewest echter op om bij het opzetten van dergelijke processen alle maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de bevolking die geen toegang heeft tot nieuwe technologieën, niet wordt benadeeld. In haar dienstverlening aan de burger mag de gemeente niet worden verplicht om de burger te dwingen uitsluitend gebruik te maken van digitale oplossingen.

Wat informatisering, administratieve vereenvoudiging maar ook de digitale kloof betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen vervat in het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die van het federale memorandum 2019 van de OCMW's.

Teksten beschikbaar op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

2.4.1. Informatie tools voor een business- en burger vriendelijke administratie: 'only once' & 'eBox'

Administratieve vereenvoudiging is ook een instrument voor transparantie, constructie en facilitering dat het Gewest actief moet ondersteunen.

Van de belangrijkste uitdagingen van de gewestelijke legislatuur vestigt Brulocalis de aandacht op de volgende prioriteiten: De lokale overheden moeten over de nodige informaticamiddelen en personeel beschikken om het principe 'only once' toe te passen en het aanbod op eBox te ontwikkelen.

'Only once' om gegevens slechts één keer in te voeren

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het **Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG)** de Brusselse gemeenten vooraf informeert over de tools die het zal implementeren.

Gezien de aanzienlijke werklast die de invoering van de geharmoniseerde formulieren met zich zal meebrengen, vragen wij om **een toereikende overgangperiode en een realistische inwerkingtreding**.

Het is van essentieel belang dat EasyBrussels en het CIBG dezelfde ondersteuning bieden aan de gemeentebesturen als de federale Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging (DAV) destijds aan de federale instanties leverde.

De goedkeuring van de ordonnantie alleen is niet voldoende: een **handleiding** of, op zijn minst, een **nota** waarin het principe 'only once' en de geest van de authentieke bron worden uitgelegd, zou ook moeten worden ontwikkeld met en voor de lokale besturen.

2.4.2. Informatisering van de lokale overheden - ontwikkeling van adequate en performante software

Administratieve vereenvoudiging is een transversale kwestie die alle gemeentediensten zonder uitzondering aangaat en hun ontwikkeling en toekomst beïnvloedt. Wij hebben ook gewezen op de dringende behoeften van de gemeenten op het vlak van informatisering, implementatie van software, archiveringstools, uniforme interne procedures die vaak ingrijpende reorganisaties en operationele aanpassingen vergen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn verheugd over de voortgang van het gewestelijke project voor de uitwerking van een lastenboek voor software in verband met de gemeentelijke beroepen. Gezien de uitdagingen op het gebied van interne werking en personeel mag de ontwikkeling van IT-instrumenten voor financiën en boekhouding geenszins vertraging oplopen ten opzichte van de operationele doelstelling van 2021.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de aanzienlijke **kosten** van dit beleid, dat zij ten volle steunen, **volledig door de gewestelijke overheid worden gedragen**. Bij deze laatste zal ook rekening worden gehouden met de daaraan verbonden kosten, zoals onderhoud en updates van software, de aanpassing - indien nodig - van de bestaande gemeentelijke IT-apparatuur, de vorming van het personeel, ...

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen ook aan het nieuwe gewestbestuur om software voor personeelsbeheer te ontwikkelen die geïntegreerd werkt met de software in ontwikkeling, zonder afbreuk te doen aan andere IT-behoefte die nog moeten worden geïnventariseerd.

2.4.3. Elektronische facturatie: implementering tegen 17 april 2020

De Europese Richtlijn 2014/55/EU van 16 april 2014 betreffende de elektronische facturatie in het kader van de overheidsopdrachten vereist dat de regionale en lokale overheden (waaronder de Brusselse

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **de boekhoudinstrumenten van de gemeenten aan te passen** aan de normen van de elektronische facturatie om alle voordelen ervan te benutten en tot een gedematerialiseerde workflow te komen.

Het Gewest moet de wetgeving die van toepassing is op de gemeentelijke boekhouding, herzien om de **bewaartermijn voor fysieke boekhoudkundige stukken te verkorten**.

gemeenten) uitgerust worden om vanaf 17 april 2020 elektronische facturen te kunnen ontvangen.

2.4.4. Openbare computerruimten, een instrument in de strijd tegen de digitale kloof

Administratieve vereenvoudiging gaat gepaard met een doorgedreven digitalisering. De realiteit vertoont echter contrasten: enerzijds zijn er de burgers die steeds meer verbonden zijn en nieuwe technologieën omarmen, anderzijds zien we ouderen en kwetsbare mensen die geen toegang hebben tot IT.

De digitale kloof in Brussel is een heel zorgwekkend gegeven. De lokale overheden staan op de eerste lijn om deze vaststellingen te doen en ze trachten te verhelpen.

Openbare computerruimten (OCR) vormen een goede oplossing om de digitale kloof te dichten. Hun werking moet echter beter worden ondersteund met toereikende en duurzame **gewestsubsidies**.

2.4.5. Brussel, smart city

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters ondersteunen de ontwikkeling van het concept 'slimme stad', met name via de volgende aanbevelingen ter attentie van het Gewest:

- **Aanmoedigen en ondersteunen van 'smart city' initiatieven** en het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) om de kwaliteit van de stadsdiensten te verbeteren en zo tegemoet te komen aan de vraag van burgers naar informatie en transparantie.
- **Ondersteunen van de implementatie op gewestelijk en lokaal niveau van het principe 'only once'** (cf. 2.4.1.): inventariseren en harmoniseren van de formulieren voor burgers om de herhaaldelijke en veelvuldige invoering van gegevens te vermijden.

3. Opdrachten van de gemeenten

3.1. OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

3.1.1. Politiezones

Op het vlak van veiligheid zijn de politiezones essentiële actoren, waarmee de Brusselse gemeenten nauw samenwerken. Zij dragen in ruime mate bij aan de financiering van die politiezones via de dotaties die ze storten, en verhoudingsgewijs trekken zij meer geld uit voor hun politiezones dan de andere vier grote steden van het land. Het financieringssysteem van de geïntegreerde politie en de toegepaste KUL-norm (bij gebrek aan een andere; bovendien is deze toepassing niet gepast want de KUL-norm is hier niet voor ontworpen) voor de verdeling van de federale financiering onder de politiezones blijken na analyse op heel wat punten ongunstig te zijn voor de politiezones van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Volgens Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moeten de criteria van de KUL-norm worden herzien en **moet er op zijn minst rekening worden gehouden met de sterke bevolkingsgroei van de laatste jaren in Brussel, die niet in aanmerking is genomen in de verdeelsleutel volgens de KUL-norm. We vragen ook dat er een einde wordt gesteld aan het ongerechtvaardigde mechanisme van de 'bevoren solidariteit'**, dat gepaard gaat met een complete niet-toepassing van de KUL-norm en een verlies van tientallen miljoenen euro voor de Brusselse politiezones.

3.1.2. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters steunen de eisen van het Belgische Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden

Brulocalis en het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden zijn zich bewust van een aantal grote uitdagingen waarmee Belgische en Europese lokale besturen worden geconfronteerd: de polarisatie van de samenleving, sociale en economische ongelijkheden, radicalisering, migratiestromen die specifieke maatregelen vereisen op het vlak van maatschappelijke integratie en essentiële diensten zoals huisvesting of onderwijs, en de vergrijzing.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters onderschrijven daarom de argumenten en eisen vervat in het memorandum van het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden.

3.1.3. De gemeenten: cruciale actoren van de uitstippeling tot de uitvoering van veiligheids- en preventieplannen

De rol van gemeenten als testsites voor geïntegreerd en integraal beleid op het vlak van preventie, veiligheid en sociale cohesie moet worden gehandhaafd; de gemeentebesturen moeten actief worden geraadpleegd en betrokken bij de voorbereiding van de inhoud van alle plannen voor preventie, veiligheid en sociale cohesie die door hen worden uitgevoerd.

Financiële maatregelen en uitwerking van een strategische en geplande visie ten behoeve van de burger

Daarom dienen verschillende initiatieven te worden ondersteund tijdens de nieuwe bestuursperiode:

- structurele en duurzame financiering voor het lokale preventiebeleid;
- opstelling van meerjarenplannen om de acties van de gemeente op haar grondgebied te oriënteren en te evalueren;
- wat de planning van de acties betreft, moeten alle lokale plannen voor preventie, veiligheid en sociale cohesie dezelfde duur van vier jaar hebben en beginnen met een analyse van de doelstellingen;
- de strijd tegen sociale uitsluiting via de bevordering van de actiemogelijkheden van de burgers, met name hun capaciteit om deel te nemen aan de evolutie van hun wijk.

De gemeenten en Brussel Preventie en Veiligheid, een samenwerking die versterkt moet worden

In 2015, na de zesde staatshervorming en met het oog op een doeltreffend beheer op Brusselse schaal, richtte het Gewest de instelling van openbaar nut «Brussel Preventie en Veiligheid» (BPV) op.

Het is van essentieel belang dat er een geprivilegieerd verband wordt gelegd tussen Brulocalis en de ION «Brussel Preventie en Veiligheid».

Die samenwerking moet berusten op vertrouwen en complementariteit op verschillende niveaus:

- **Veiligheidsplannen opgesteld in overleg met de gemeenten**

De lokale besturen zijn het best geplaatst om een geïntegreerde aanpak van de problemen van onveiligheid en inciviteit te bevorderen. Bij het opstellen van het globaal veiligheids- en preventieplan moet BPV zoveel mogelijk rekening houden met het bestaan van lokale plannen.

Alle actoren (gemeenschapswachten, straathoekwerkers, ...) moeten deelnemen aan de ontwikkeling van het plan, door middel van de oprichting van thematische werkgroepen of platformen.

- **Soepele informatie-uitwisseling voor een optimaal beheer van de subsidies voor gemeenten**

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent subsidies toe aan verschillende actoren op het vlak van preventie en gewestelijke veiligheid. BPV is nu de instelling die verantwoordelijk is voor het beheer van deze subsidies.

Brulocalis heeft een webpagina Subsidies ontwikkeld die één toegangspunt biedt voor subsidies, met name ten behoeve van gemeenten. Verschillende rubrieken van de webpagina Subsidies hebben betrekking op preventie en veiligheid⁵. Een gebrek aan samenwerking en een voortdurende stroom van informatie over lopende subsidies en oproepen tot het indienen van projecten tussen BPS en Brulocalis kunnen dit werk in gevaar brengen, wat bijzonder schadelijk zou zijn voor de lokale overheden.

5. De rubriek «DBS» en de beschrijvende fiches per subsidie (elk blad bevat een link naar de website van BPV), de rubriek «Synoptische tabellen» betreffende aanvullende subsidies (zie de tabellen «veiligheid & preventie» en «strijd tegen radicalisme»); de rubriek «zesde staatshervorming», waarin de bevoegdheidsoverdrachten en/of de nieuwe subsidiebeheerder (cf. nota's «ION BPV» en «Europese toppen»).

3.2. RUIMTELIJKE ORDENING

3.2.1. Hervorming van het BWRO: meer middelen

Het Brussels Wetboek voor Ruimtelijke Ordening (BWRO) onderging recent ingrijpende wijzigingen.

Voor de uitvoering ervan vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest:

- **steun** voor de gemeenten om hen in staat te stellen de hervorming uit te voeren met het personeel dat nodig is voor een efficiënte en tijdige behandeling van zaken in het kader van een modern bestuur ten dienste van de burgers;
- **de aanpassing van de uitvoeringsbesluiten** in overleg met de gemeenten;
- **de implementatie van de IT-tools Nova 5 en Nova - Citoyen.**

3.2.2. Stedenbouwkundige inlichtingen

De laatste hervorming van het BWRO op het vlak van stedenbouwkundige inlichtingen heeft de administratieve lasten voor de diensten stedenbouw doen toenemen, terwijl hun middelen krompen wegens de harmonisering door het Gewest van de ad-hoc retributie.

Dat leidt tot een financieel verlies voor de gemeenten, terwijl zij nood hebben aan een uitbreiding van hun personeelsbestand om relevante, gedetailleerde en betrouwbare stedenbouwkundige inlichtingen te kunnen verstrekken teneinde de rechtszekerheid van de transacties te waarborgen, binnen redelijke termijnen die het dynamisme van de Brusselse vastgoedmarkt niet belemmeren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest toestemming voor **de herinvoering van een gemeentelijke heffing voor het verstrekken van stedenbouwkundige inlichtingen** of, subsidiair, een **vergoeding** van het financiële verlies als gevolg van de harmonisatie.

3.2.3. Administratieve vereenvoudiging en participatie van het publiek

De stedenbouwkundige regelgeving heeft zich sterk ontwikkeld in Brussel. Dat heeft een harmonieuzere stadsontwikkeling mogelijk gemaakt. Het maakt de uitvoering van vastgoedprojecten ook complexer.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn voorstander van **administratieve vereenvoudiging, maar vragen dat de doelstellingen van administratieve vereenvoudiging niet ten koste gaan van de kwaliteit van de ruimtelijke ordening en de bescherming van zwakke functies zoals huisvesting.** In dat verband behoren burgerparticipatie via openbare enquêtes en gemeentelijke adviezen tot de fundamentele aspecten van een coherent en realistisch stadsbeleid.

3.2.4. Commerciële bestemmingen: harmonieuze integratie van handelszaken in de wijken bevorderen

De gemeente staat garant voor de vreedzame combinatie van horeca-activiteiten en openbare rust.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de wijziging van de aard van de handelszaken naar activiteiten die tot overlast kunnen leiden, onder controle blijft, zonder het geanimeerde leven in de stad af te remmen.

Stedenbouwkundige vergunningen zijn daarvoor een doeltreffend instrument, omdat ze het mogelijk maken om problemen in verband met de mix van functies te voorkomen, in plaats van te laat en soms op een dwingende manier moeilijke situaties aan te pakken.

Het gaat niet goed met de handelskernen en in het algemeen hebben de handelsruimten te lijden onder de sterke opkomst van de e-commerce. Omgekeerd moeten heel wat wijken het inmiddels stellen zonder buurtwinkels. Er moet opnieuw worden nagedacht over de revitalisering van de fysieke handel en de nieuwe uitdagingen die hieraan verbonden zijn, rekening houdend met de andere functies van de stad (huisvesting, ontspanning, ...).

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om, in het licht van de nieuwe uitdagingen en maatschappelijke veranderingen, de kwestie van de handelszaken in de stad te herbekijken samen met alle betrokken actoren (zoals Hub) en dus om ook het lokale niveau te betrekken bij deze denkoefening.

3.2.5. Gewestelijke stedenbouwkundige verordening: betere omkadering van moderne woonvormen

Een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV) is in voorbereiding.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een **herdefiniëring van de bewoonbaarheidsnormen** door er de diversiteit aan moderne woonvormen in op te nemen die momenteel niet specifiek gereguleerd zijn, zoals studentenkamers, gemeenschappelijke woonvormen en kangoeroewoningen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om bij de federale regering te pleiten voor de herziening van de instructies van de FOD Binnenlandse Zaken over de modaliteiten van inschrijving in de bevolkingsregisters, zodat ze rekening houden met de nieuwe woonvormen.

3.2.6. Digitale vergunningen: om de gepaste technische middelen te verwerven

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters verzoeken de regering om haar inspanningen voort te zetten met het oog op de facilitering van de digitalisering van het onderzoek van stedenbouwkundige vergunningen.

Daartoe vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest:

- **de lokale overheden te helpen zich uit te rusten met de nodige apparatuur** (computers, schermen en scanners aangepast aan het formaat van de plannen van de architect, ...);
- **de regelgeving aan te passen**, in het bijzonder met betrekking tot de samenstelling van het aanvraagdossier voor stedenbouwkundige vergunningen.

3.2.7. Huisvesting

3.2.7.1. De bouw van betaalbare woningen: het Gewest moet over de nodige middelen beschikken

De gemeenten hebben het gewestelijk huisvestingsplan en de huisvestingsalliantie actief ten uitvoer gelegd, zowel wat betreft de bouw van nieuwe woningen als de terbeschikkingstelling van terreinen voor de gewestelijke operatoren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen meer aandacht voor de bouw van woningen met een **variabele oppervlakte** (voor eenouder- en/of grote gezinnen), **gemengde wijken**, wat een billijke geografische spreiding van sociale en middelgrote woningen inhoudt, een **geïntegreerde aanpak van projecten** (ontwikkeling van wijken, infrastructuur, ...), **financiële steun voor lokale besturen** (stadsvernieuwing, ...) en de **mobilisering van gewestelijke grondreserves**, die momenteel onderbenut zijn.

3.2.7.2. Ongezonde en leegstaande woningen: samenwerking en diversificatie van de aanpak

Strijden tegen ongezonde en/of leegstaande woningen maakt de stad aantrekkelijker, door stadskankers weg te werken en het aanbod aan beschikbare woningen uit te breiden.

De Brusselse Huisvestingscode heeft gewestelijke mechanismen voor administratieve sancties ingevoerd om ongezonde en leegstaande woningen te bestrijden.

Voor de goede werking van deze mechanismen vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Gewest **de samenwerking en de uitwisseling van informatie** versterkt tussen de Brusselse gemeenten en OCMW's enerzijds en de **gewestelijke huisvestingsinspectie en de gewestelijke cel voor leegstaande woningen** anderzijds.

3.2.7.3. Huurcontracten: gemeenten middelen geven om reële controle uit te oefenen

De wetgeving geeft gemeenten belangrijke verantwoordelijkheden bij de controle op de transparante weergave van de huurprijs en bij de herhuisvesting van mensen die gedwongen worden om een ongezone woning te verlaten.

Zonder deze cruciale doelstellingen voor een effectief huisvestingsbeleid ter discussie te stellen, pleiten Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters ervoor dat de gemeenten **voldoende middelen** van het Gewest krijgen om deze ambitieuze doelstellingen te bereiken.

Naast de nodige financiële middelen en personeel vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Gewest enerzijds **de lasten voor de burgemeesters evalueert** en anderzijds streeft naar een **optimale coördinatie met de directie van de gewestelijke huisvestingsinspectie en de gewestelijke openbare vastgoedoperatoren**.

3.2.7.4. Wederhuisvestingskosten

De burgemeesters zijn wettelijk verplicht om een nieuwe woning te zoeken voor personen die een pand moeten verlaten dat niet voldoet aan de Huisvestingscode.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om een **aanpassing van de wetgeving**, zodat de gemeente **makkelijker de kosten kan verhalen** op de overtredende verhuurder.

Op het vlak van huisvesting onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onder meer met betrekking tot:

- de verhoging van het woningaanbod
- de regulering van de huurprijzen en hulp bij huisvesting
- steun voor huisvesting
- rondom uitzetting
- een bewustmakingsactie ten aanzien van verhuurders
- gecentraliseerde communicatie en informatie

Het vermelde memorandum van de OCMW's is beschikbaar in deel 2 en op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

3.3. LEEFMILIEU, ENERGIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN WEGEN

3.3.1. Leefmilieu

3.3.1.1. Geluid

• Geluidsplan

Het derde geluidsplan, «QUIET.BRUSSELS», werd op 28 februari 2019 door de regering goedgekeurd. Een van de vijf schalen van het plan is de gemeenteschaal.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om alle gewestelijke beleidslijnen en maatregelen toe te passen die zijn vastgelegd in de 3 visies (het kalmeren van transportlawaai, het bevorderen van de rust en het beheer van de mix), 9 thema's en 45 maatregelen van het plan, in volledig overleg met de betrokken actoren, met inbegrip van de gemeenten die piloot, actor of begunstigde zijn voor 21 van deze maatregelen, in het bijzonder maatregel 44 (lokale plannen voor de strijd tegen lawaai) en 45 (acties ter bestrijding van geluidshinder op lokaal niveau).

• Versterkt geluid

In februari 2018 trad een nieuwe regelgeving inzake de verspreiding van **elektronisch versterkt geluid** in werking. Gemeenten en politiezones spelen er een sleutelrol in, met name bij de controle van misdrijven.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest ervoor te zorgen dat er **voldoende middelen** (personeel, uitrusting, vorming) ter beschikking van de gemeenten worden gesteld.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest ook om de **nieuwe regelgeving te evalueren**, teneinde rekening te houden met de beperkingen die de toepassing van het systeem op het terrein aan het licht brengt, en deze zo nodig **aan te passen**.

- **Bouwplaatsen**

De huidige regelgeving op het gebied van geluidsbeperking is weliswaar bijzonder ontwikkeld, maar is onvoldoende om het specifieke terrein van het **door bouwplaatsen gegenereerde geluid** effectief te reguleren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen de regering om in overleg met de gemeenten een regelgeving uit te werken die de door bouwplaatsen veroorzaakte geluidsoverlast omkadert.

*Zie ook 3.3.3.1 en 3.4.5. **Bouwplaatsen***

- **Vluchten over Brussel**

Op het vlak van de bestrijding van geluidshinder moedigen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters het Gewest aan om, overeenkomstig het geluidsplan, door te gaan met **de vaststelling en de vervolging van inbreuken** tegen de geluidsnormen veroorzaakt door vluchten over Brussel.

3.3.1.2. **Openbare netheid: naar een betere coördinatie met Net Brussel**

Openbare netheid is een van de meest zichtbare indicatoren van levenskwaliteit. Brussel kent verscheidene publieke actoren op dit gebied. De afgelopen jaren zijn er inspanningen geleverd om het beheer van de openbare netheid te optimaliseren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen deze inspanningen voort te zetten om **de samenwerking tussen de gemeenten en het Agentschap Net Brussel te versterken**, met inachtneming van het **subsidiariteitsbeginsel**.

De uitvoering van het intra-Brusselse deel van de zesde staatshervorming had tot doel **de verdeling van de taken** op het vlak van openbare netheid tussen de gemeenten en Net Brussel efficiënter te maken, met name door de intensifiëring van de schoonmaak van de gewestwegen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de in dit kader in 2016 gesloten overeenkomsten worden **geëvalueerd** en zo nodig worden herzien.

Ze dringen erop aan dat deze nieuwe taakverdeling gepaard gaat met een overdracht van voldoende **middelen** om gewestwegen schoon te maken en te wegen.

In de praktijk blijkt de logica die inhoudt dat de reiniging van de wegen uitsluitend onder leiding van de gemeenten wordt uitgevoerd, niet volledig geconcretiseerd, terwijl er bij Net Brussel via de periodieke stuurgroep meermaals vragen werden ingediend.

We vragen ook om een aanzienlijke **verbetering** van de **kwaliteit van de afvalophaling door het Agentschap Net Brussel**, vooral bij overstromingen. Momenteel zijn de gemeenten verplicht om in te springen in de plaats van Net Brussel voor de ophaling van niet-opgehaalde opengescheurde zakken, afval uit overstroomde kelders, zakken die men is vergeten op te halen en zakken die niet op het juiste moment buitengezet zijn. In afwachting van die verbetering vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat de kosten die de gemeenten in dat geval moeten maken, gedragen zouden worden door Net Brussel, voor zover zij het gevolg zijn van het niet uitvoeren van de taken waarvoor het Agentschap wettelijk verantwoordelijk is. Een verbetering van de situatie vereist ook het opgeven van het systeem 'gedaan-gedaan'.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil **de sancties in verband met de openbare netheid** harmoniseren en een rooster van de bedragen van de boetes opstellen, met een beperkte speling.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn **tegen deze inkrimping van de manoeuvreerruimte van de sanctionerende ambtenaar**, die hem in moeilijkheden zou brengen bij het motiveren van zijn beslissing. Ter herinnering, de GAS-wet bepaalt dat de sanctionerende ambtenaar rekening moet houden met alle elementen van het dossier om een evenredige sanctie op te leggen.

Het Agentschap Net Brussel waakt over de netheid van de straten en de openbare ruimten in Brussel en houdt dus toezicht op **sluikstorten** door in voorkomend geval de overtreders te vervolgen. Onze Vereniging plaatst vraagtekens bij het lage aantal vaststellingen door het personeel van Net Brussel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een **betere coördinatie** tussen gewest- en gemeentepersoneel en dus een grotere doeltreffendheid van het Agentschap Net Brussel.

3.3.2. Duurzame ontwikkeling en energie

3.3.2.1. De lokale strategieën voor duurzame ontwikkeling ondersteunen

De projectoproepen van Leefmilieu Brussel zijn een belangrijk instrument om duurzame lokale projecten tot stand te brengen. Gemeenten en OCMW's hebben immers een groot gebrek aan middelen om de uitdagingen van de klimaatverandering aan te pakken. **Een versterkte omkadering** van de lokale strategieën zou de duurzame dynamieken kunnen verbeteren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- **de samenwerking** tussen Leefmilieu Brussel en de Brusselse gemeenten en OCMW's te versterken;
- de **thematische oproepen 'duurzame ontwikkeling'** ter attentie van gemeenten en OCMW's voort te zetten en uit te breiden naar andere thema's: bv. lucht, energie, klimaat (cf. volgend punt);
- de goedkeuring van een **nieuw kader ter ondersteuning** van gemeenten en OCMW's bij de ontwikkeling van duurzame strategieën en beleidsmaatregelen ter vervanging van de dynamiek van de Agenda Iris 21;
- de **VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling** te nemen als leidend beginsel (internationale referentie) voor dit nieuwe kader ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling en naar een duurzame, schone en koolstofarme toekomst;

- **de versterking van de ondersteuning en netwerkvorming voor de duurzame ontwikkelingsdynamiek** van gemeenten en OCMW's: organiseren van uitwisselingen en bezoeken aan goede praktijkvoorbeelden, instrumenten voor projectbeheer, -monitoring en -evaluatie, steun inzake participatie, verspreiding van goede gewoonten, uitwisselingen in verband met beleid, ...
- de bevordering van **afvalsortering** bij lokale feestelijke, sportieve en culturele evenementen en de **verplichting om recycleerbare materialen te gebruiken**.

3.3.2.2. Gewestelijke en gemeentelijke strategieën op het vlak van energie, lucht en klimaat

In 2016 keurde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Lucht-Klimaat-Energieplan goed. Het omvat 64 maatregelen en 144 acties om de uitstoot tegen 2025 met 30 % te verminderen (ten opzichte van 1992). Sommige gemeenten ontwikkelen ook een klimaatstrategie op hun eigen schaal.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om gerichte begeleiding en financiële steun voor:

- het **stimuleren en financieel ondersteunen van gemeentelijke strategieën** voor de ontwikkeling van een lokaal klimaatplan (Lucht-Klimaat-Energieplan);
- **de ondersteuning en monitoring van het Lucht-Klimaat-Energieplan**, aangepast aan de realiteit van de lokale overheden;
- het bevorderen van groepsaankopen van energie bij de overheid (zie 3.3.2.4);
- het verbeteren van de sensibilisering voor **energiebesparing** van het particuliere en openbare erfgoed en, meer in het bijzonder, het verschaffen van middelen voor de renovatie en de verbetering van de **energieprestaties van sociale en gemeentelijke woningen**;
- het stimuleren van **lokale initiatieven voor de productie van hernieuwbare energie en groepsaankopen door burgers** (zie ook 3.3.2.4);
- de ondersteuning van projecten ter vermindering van het energieverbruik in scholen;
- de bestrijding van energiearmoede (zie ook het federaal memorandum van de OCMW's en de Algemene Vergadering van de Federatie van de Brusselse OCMW's 2019 gewijd aan het thema energiearmoede, waarvan verslag in Nieuwsbrief 113);
- de sensibilisering voor energiebesparing in OCMW-gebouwen en sociale huisvesting.

Wat energie betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Dat memorandum van de OCMW's is beschikbaar op <http://www.brulocalis.brussels> > Publicaties.

3.3.2.3. Brussel, groene stad en natuur

Ten aanzien van de snelle bevolkingsgroei en de steeds schaarser wordende ruimte zijn de evenwichten fragiel en de keuzes moeilijk. De aanwezigheid van de natuur is essentieel voor het evenwicht en het welzijn van de bevolking in de stad. Het verzoenen van stad en natuur, het aanbieden van een groene stad die toegankelijk is voor alle Brusselaars, de strijd tegen pesticiden, de vrijwaring van de biodiversiteit, de introductie van de natuur in wijkprojecten, de bevordering van de vergroening van projecten en gebouwen op lokaal niveau ... het zijn allemaal mogelijkheden en aanbevelingen voor een Brussel van morgen dat de natuur een mooie plaats geeft in de stad.

Bepaalde acties, maatregelen, steun of gerichte subsidies van beperkte omvang en reikwijdte zouden het beheer van de stad aanzienlijk verbeteren, zoals:

- de bevordering van de creatie van **kleine groene ruimtes en 'pocket parcs'** (kleine groene ruimtes die aangelegd worden op braakliggend terrein) om de stad mooier en hittebestendiger te maken;
- de versterking van de aanwezigheid van de natuur in de openbare ruimte door **bij de renovatie van de openbare ruimte systematisch bomen te planten langs wegen**, met respect voor hun typologie;
- de versterking van **de steun voor gemeenten via een beheercentrum** (technische coaching, communicatie, ...) voor de goedkeuring van een **'pesticidevrij' beheersplan voor de openbare ruimte**;
- het systematisch ingraven van glasbollen om sluikstorten te ontmoedigen;
- om de vijf jaar een controle van private stormbekkens opleggen;
- de bevordering van groepsprojecten en burgerinitiatieven rond de **vergroening** van wijken (bv. boomgaarden, moestuinen, volkstuintjes, stadstuintjes);
- de **vermindering van voedselverspilling** door steun aan lokale «zero waste»-initiatieven (bv. school- en bedrijfsrefters) en samenwerking tussen overheden en burgers, verenigingen (bv. repair-café, weggeef- en ruilbeurzen);
- steun voor sociale kruideniers en **projecten met kwetsbare groepen**: gedeelde frigo, gedeelde vestiaire, sociale recyclage, ...

3.3.2.4. Sociale, informatie- en milieuclausules in overheidsopdrachten & aankoopcentrale

De Vereniging is verheugd over de wetgevende maatregelen die het Gewest heeft genomen om sociale en milieuclausules op te nemen in overheidsopdrachten. Via een 'groene aankopen'-beleid ondersteunt de overheid bedrijven die eco-innovatie toepassen en ecologische producten op de markt brengen. Daarnaast vervullen de gemeenten, als grote inkopers die in contact staan met de bevolking, op dat vlak een voorbeeldfunctie.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen **de oprichting van een aankoopcentrale voor energie** die gemeenten en OCMW's in staat stelt om, met de steun van het Gewest, offerteoproepen en bestellingen inzake energie te verrichten. Deze krachtenbundeling moet, naast het verkrijgen van aantrekkelijkere voorwaarden, de oriëntatie van de aankopen naar het gebruik van groene energie vergemakkelijken, met een voorbeeldfunctie voor de bevolking (cf. 3.3.2.2. omtrent de vraag naar steun voor groepsaankopen van energie door burgers).

3.3.3. Wegen

Onder de belangrijkste uitdagingen voor de gewestelijke bestuursperiode leggen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters de nadruk op de volgende prioriteiten:

3.3.3.1. Bouwplaatsen op de openbare weg: uitvoering van de hervorming

In de afgelopen bestuursperiode is een derde ordonnantie betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg aangenomen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een adequate coördinatie en een gewestelijke globale visie op de reeds begonnen en de geplande werkzaamheden. Het welslagen van die opdracht hangt af van:

- de goede werking en de doeltreffende uitoefening van de bevoegdheden van de **Commissie voor de Coördinatie van de Bouwplaatsen**;
- de snelle en efficiënte ontwikkeling van het **OSIRIS-platform** (vlotte toegang tot informatie en ergonomisch gebruik) met het oog op administratieve vereenvoudiging, niet alleen van de mechanismen voor vergunningen van werken en hun coördinatie, maar ook voor de procedure voor de vergoeding van bedrijven die een impact ondervinden van de werken;
- het **rekening houden met de politietaken van de burgemeester op de wegen**.

Zie ook de verwante problematieken: 3.3.1.1. Lawaai van bouwplaatsen; 3.4.5. Mobiliteit: werken / Osiris / aansprakelijkheid van de burgemeester

3.3.3.2. Wegcode: hercodificering noodzakelijk

De wetgeving met betrekking tot bouwplaatsen op de weg kan niet volledig zijn zonder een dynamischere benadering van het beheer van het openbaar domein.

Op dit moment zijn de regels met betrekking tot vergunningen voor het gebruik van wegen voor privédoeleinden nog steeds gedefinieerd in diverse bronnen, voornamelijk doctrine en jurisprudentie. Deze situatie ondermijnt de duidelijkheid van de toepasselijke regels.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **in samenwerking met de lokale overheden te codificeren**, voor zover het hun in de eerste plaats aangaat.

3.3.3.3. Fietsdelen in vrije vloot: rekening houden met de opdrachten van lokale besturen

Voertuigen (fietsen, steps, ...) in zelfbediening en zonder vast station verschenen plots in verschillende

Europese steden, vaak zonder dat de plaatselijke besturen op de hoogte gesteld waren van hun aankomst in de openbare ruimte. De gemeenten zijn echter wettelijk verantwoordelijk voor de openbare veiligheid van het wegverkeer. En veel gedeelde voertuigen vormen obstakels in de openbare ruimte.

De goedkeuring van de ordonnantie van 29 november 2018 betreffende het gebruik van gedeelde alternatieven voor de wagen is ongetwijfeld een stap in de goede richting.

Recente gebeurtenissen hebben echter aangetoond dat deze nieuwe ordonnantie niet volstaat om het fenomeen in te dijken.

Daarom vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters een evaluatie van deze nieuwe regeling waarbij onze Vereniging betrokken zou worden, en **meer aandacht voor de taken van de gemeenten** op het vlak van wegbeheer en handhaving van het vlotte verkeer op de openbare weg.

3.4. MOBILITEIT

3.4.1. Menselijke en financiële middelen in overeenstemming met de ambities

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn verheugd dat het Gewest rechtstreeks of via projectoproepen een aanzienlijk aantal gemeentelijke mobiliteitsprojecten (mede)financiert en moedigt het Gewest aan om deze samenwerking voort te zetten en te versterken. In het gewestelijk mobiliteitsplan

Good Move, dat momenteel opgesteld wordt, lijkt het er echter op dat **de gemeenten verantwoordelijk zullen zijn voor een groot deel van de acties die nodig zijn om de vastgestelde gewestelijke beleidsdoelstellingen te bereiken**. Deze vaststelling is des te opmerkelijker aangezien de gemeenten meer dan 80 % van het Brusselse wegennet beheren.

Om aan deze uitdaging tegemoet te komen, vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest om:

- de last van de **uitvoering van het toekomstige gewestelijke mobiliteitsplan Good Move** en de zesde staatshervorming niet op de gemeenten af te wentelen. Het Gewest moet intern in de nodige middelen voorzien voor de uitvoering van het mobiliteitsbeleid;
- een verdeelsleutel te bepalen tussen het Gewest en de gemeenten voor de **inning van boetes voor geregionaliseerde mobiliteitsovertredingen**. Aangezien de gemeenten een groot deel van het Brusselse wegennet beheren, is het logisch dat zij op de een of andere manier een deel van de inkomsten uit op hun wegennet begane inbreuken ontvangen;
- de gemeenten voldoende personeel ter beschikking te stellen om **mobiliteitsprojecten te beheren** door bijkomende gemeentelijke mobiliteitsadviseurs te (co)financieren die zich met name bezighouden met de ontwikkeling van actieve mobiliteitsprojecten;
- de projectoproepen uit de catalogus van de subsidies die openstaan voor gemeenten, te behouden en verder uit te bouwen, en de haalbaarheid van **administratieve vereenvoudiging** voor de uitvoering ervan te bestuderen om deze oproepen beter te laten aansluiten bij de lokale prioriteiten. Een **financiële enveloppe per gemeente**, waarvan **de toewijzing door elke gemeente bepaald** zou worden op basis van haar lokale prioriteiten in de vorm van een 'investeringsplan voor mobiliteit' dat aan het Gewest wordt voorgelegd, zou een interessant idee kunnen zijn in dat kader;
- de follow-up te versterken van klachten die via FixMyStreet worden ingediend, en de reikwijdte ervan (probleem qua signalisatie, ...) te verruimen.

3.4.2. Een coherent en degelijk parkeerbeleid

Ingrijpen op het parkeeraanbod is ongetwijfeld een van de belangrijkste hefboomen voor de ontwikkeling van het mobiliteitsbeleid. Het effect ervan op de modal shift is overigens bewezen omdat de keuze van de verplaatsingswijze vaak afhankelijk is van het bestaan van een parkeerplaats op de bestemming of niet. Het Gewest heeft het administratieve kader (ordonnantie) en het operationele kader (Parkeeragentschap) uitgewerkt dat nodig is voor de uitvoering van een parkeerbeleid. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moedigen nu de versnelling aan van de zoektocht naar innovatieve en effectieve oplossingen op dit vlak.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters bevelen het Gewest aan om **het parkeerbeleid regelmatig te evalueren**, in nauwe samenwerking met de gemeenten (zowel de gemeenten die het beheer en/of de controle van hun parkeerplaatsen hebben gedelegeerd, als de gemeenten die deze bevoegdheid behouden hebben) en indien nodig **wijzigingen in de ordonnanties en besluiten** te bestuderen. De specifieke kwestie van de tarifiering zou bijvoorbeeld opnieuw kunnen worden onderzocht in het licht van de situatie op het terrein, die verschilt van gemeente tot gemeente, en er zouden afwijkingen moeten kunnen worden toegestaan op basis van een argumentering van de gemeente.

3.4.3. Innovaties ten dienste van de mobiliteit

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moedigen het Gewest aan om alle mobiliteitsinnovaties te ontwikkelen en te testen, die bijdragen tot de doelstellingen vastgelegd in het gewestelijk mobiliteitsplan.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest de gemeenten te raadplegen over nieuwe ideeën om er de effecten op de mobiliteit en de impact op de gemeenten van te evalueren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters formuleren in dat kader een reeks aanbevelingen voor het Gewest:

- De laatste hand leggen aan de applicatie e-sign, die het Gewest en de gemeenten in staat moet stellen om over een geolokalisatiedatabank van alle verkeersborden in Brussel te beschikken.
- De samenwerking voortzetten met de gemeenten voor de toepassing van de schoolstraten en het mogelijk maken om de personeelskosten in dat kader te dekken, zodat de concrete uitvoering van de acties op het terrein kan worden gewaarborgd. Het Gewest wordt ook uitgenodigd om bij de federale overheid te pleiten voor een versoepeling van de momenteel te restrictieve uitvoeringsregels.

Als nieuwe initiatieven die gesteund moeten worden, stellen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters bijvoorbeeld voor:

- de **beveiliging van schoolomgevingen**, bv. via proefprojecten in samenwerking met ouders, leerlingen, leerkrachten en andere belanghebbenden, zoals schoolstraten;
- de **operationalisering van de zones 30** (verkeersdrempels, doorlopende trottoirs, ...);
- de **financiering** van gemeenten bij de uitwerking van **nieuwe gemeentelijke mobiliteitsplannen** die aansluiten bij het volgende gewestelijke mobiliteitsplan;
- de **financiering van concrete projecten** – ook op gemeentewegen – in het kader van de uitvoering van toekomstige lokale mobiliteitsplannen;
- **personeelskosten** subsidieerbaar maken in het kader van de projectoproep ‘schoolstraat’ (met name voor het personeel dat instaat voor de omkadering en de plaatsing van de afsluitingen van de straat).

3.4.4. Verkeersveiligheid

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters waren verheugd over de uitwerking van een Brussels verkeersveiligheidsbeleid na de zesde staats hervorming. Deze situatie maakt het nu mogelijk om maatregelen en campagnes te organiseren die beantwoorden aan de specifieke behoeften van Brussel (verstedelijking, sociaal-economisch profiel, demografie, enz.). De laatste Brusselse Staten-Generaal voor de Verkeersveiligheid hebben aangetoond dat de Brusselaars verkeersveiligheid uiterst belangrijk vinden, waarbij ze verschillende prioriteiten stellen (snelheid, respect, infrastructuur).

Deze projecten zijn grootschalig en talrijk en er zijn vele actoren bij betrokken, als we een verkeersveiligheidsbeleid willen bereiken dat:

- het welzijn en de veiligheid van de burgers waarborgt;
- de subjectieve (veiligheidsgevoel) en objectieve (drastische vermindering van het aantal ongevallen) veiligheid verbetert;
- de meest kwetsbare gebruikers beschermt (voetgangers (vooral kinderen), fietsers, mensen met een beperkte mobiliteit);
- automobilisten en andere gebruikers van de openbare ruimte sensibiliseert.

Om het bij de gewestelijke en gemeentelijke bekommernissen te doen opnemen, stelt Brulocalis een reeks aanbevelingen voor het Gewest vast:

- Zorgen voor begeleiding voor de gemeenten bij het zoeken naar de oplossing van ongevalgevoelige zones op gemeentewegen en medefinanciering van maatregelen.
- Zorgen voor overleg met gemeenten en politiediensten bij het vaststellen en uitvoeren van **verkeersveiligheidscampagnes** voor doelgroepen.
- Zorgen voor de **versterking van de politiezones** om ze de middelen te geven om verkeersovertredingen beter te controleren en te bestraffen (uitrusting en personeel) teneinde de doelstellingen van de Staten-Generaal voor de Verkeersveiligheid van het Brussels Gewest te bereiken.

3.4.5. Bouwplaatsen

Met meer dan 120.000 bouwplaatsen per jaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het duidelijk dat dit thema van bijzonder belang is voor wegbeheerders zoals het Gewest en de gemeenten. De gevolgen van een slecht beheerde bouwplaats kunnen rampzalig zijn, zowel voor de mobiliteit in de wijk (files, geluidshinder, vervuiling, ...), de veiligheid van de burgers (slecht gemarkeerde bouwplaatsen, in het bijzonder voor personen met beperkte mobiliteit) en de snelle achteruitgang van de wegen (wegverzakkingen door de herhaalde passage van grote vrachtwagens, ...) als voor de naburige bedrijven (gevaar voor omzetsdaling). Het is dus van essentieel belang dat het Gewest en de gemeenten het beheer van de werven samen beheren, om de overlast in tijd en ruimte tot een strikt minimum te beperken.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters formuleren een reeks aanbevelingen ter attentie van het Gewest:

- Het beleid inzake beheer van bouwplaatsen regelmatig **evalueren** in samenwerking met de Brusselse gemeenten, om het overleg en de identificatie van optimalisatiemogelijkheden verder te verbeteren, teneinde **de risico's van gelijktijdige werkzaamheden te beperken** en zo de impact van bouwplaatsen in ruimte en tijd tot een minimum te beperken (in dit opzicht onderstrepen we de hoop die het principe van hypercoördinatie wekt).
- Waken over de naleving van de maatregelen die de aansprakelijkheid van de burgemeesters kunnen invoeren op het vlak van de signalisatie van werken, door te **streven naar een striktere naleving van de coördinatie, de signalisatie en de beveiliging van bouwplaatsen** en indien nodig door administratieve boetes op te leggen.
- **Ontwikkelen van Osiris** om de doelstellingen te bereiken op het vlak van invoering van de vele gegevens van wegbeheerders en aannemers, met behoud van een zo eenvoudig mogelijk te gebruiken applicatie.

Zie ook 3.3.1.1 (Leefmilieu: Lawaai door bouwplaatsen, aansprakelijkheid van de burgemeester en Osiris) en 3.3.3.1 (Wegen)

3.4.6. Transversaal beleid - diversen

- Met het oog op een **grootstedelijke aanpak** vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters **optimaal overleg** tussen de drie Gewesten voor de ontwikkeling van een coherent mobiliteitsbeleid en om systematisch **rekening te houden met de mogelijke impact op de Brusselse gemeenten**.
- Hoewel het principe van **kilometerheffing voor zware vrachtvoertuigen** een positieve maatregel is, kan het echter niet alleen ten goede komen aan het Gewest alleen, zonder financiële compensatie voor het gebruik van gemeentewegen door zware vrachtvoertuigen onderworpen aan gewestbelasting. Deze wegen hebben te lijden onder veelvuldig zwaar vrachtverkeer en het zou dan ook logisch zijn dat de gemeenten een deel van de opbrengst van deze nieuwe belasting ontvangen voor het onderhoud en de modernisering van hun wegennet.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters wensen dan ook dat het Gewest de mogelijkheid onderzoekt om **een deel van de opbrengst van de belasting aan de gemeenten door te geven** volgens nader te bepalen criteria, om hen ook te ondersteunen bij hun inspanningen om het wegennet te onderhouden.

3.5. EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

3.5.1. Internationale solidariteit

Het engagement van de Brusselse gemeenten in het lokale beleid inzake internationale solidariteit neemt elk jaar toe. Tegelijkertijd heeft het Gewest het kader vastgesteld voor zijn interventie in de ontwikkelingssamenwerking door middel van een ordonnantie. Het heeft ook aanzienlijke financiële middelen ter beschikking gesteld om het beleid te ondersteunen. Nu is het noodzakelijk om de convergentie te versterken van de inspanningen met het oog op gemeenschappelijke strategische en operationele doelstellingen enerzijds en de financiële middelen en personeel anderzijds. De gemeenten en Brulocalis beschikken immers niet altijd over het nodige personeel om hun ambities op het vlak van internationale solidariteit te verwezenlijken, wat op middellange termijn zou kunnen leiden tot een vorm van ontmoediging en desinvestering in dit beleid.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen aan het Gewest om:

1. De **human resources te versterken** van de lokale besturen, om het lokale beleid op het vlak van internationale solidariteit te kunnen ontwikkelen en begeleiden.
2. De **eigenheid** van de gemeenten te erkennen bij **de uitvoering** van het samenwerkingsbeleid, door de uitwerking van **specifieke projectoproepen** rond internationale samenwerking ter attentie van de Brusselse gemeenten, of ten minste de gemeenten rechtstreeks in aanmerking te laten komen voor de bestaande gewestelijke projectoproep.
3. De ontwikkeling van een **Brussels intergemeentelijk coördinatieplatform inzake samenwerking** te ondersteunen, met name door de financiering van een voltijdse coördinator van het netwerk, die als schakel zal dienen met het maatschappelijk middenveld waarmee gemeenten regelmatig contact hebben; het platform zal tot taak hebben uitdagingen te definiëren rond samenwerking, strategieën en meerjarenactieplannen in de 19 gemeenten vast te stellen en een register van internationale solidariteitsactoren op te stellen.
4. De kwestie van de samenwerking op federaal niveau te volgen en de handhaving te verdedigen van een - federaal of geregionaliseerd - programma voor internationale samenwerking van de Brusselse gemeenten met een toereikend financieringsniveau dat niet lager kan zijn dan het huidige financieringsniveau.

3.5.2. Europese projecten, borg voor een beter imago van het Gewest en de Brusselse gemeenten

Europese projecten bieden de Brusselse gemeenten een uitstekende kans om studies, projecten, audits, uitwisselingen van praktijkvoorbeelden, ... (mee) te financieren. Naast de traditionele instrumenten die door de gemeenten en het Gewest worden gecontroleerd, zoals het EFRO of het ESF, bestaan er een groot aantal Europese programma's die een antwoord zouden kunnen bieden op de uitdagingen waarvoor de gemeenten zich gesteld zien op het gebied van leefmilieu, innovatie, sociale integratie, energie, sociale ontwikkeling van de wijken, ...

Sommige Brusselse gemeenten komen niet in aanmerking voor EFRO-steun op grond van sociaal-economische criteria, waardoor de indruk kan ontstaan dat Europese fondsen vaak door dezelfde gemeenten worden ontvangen. Deze perceptie wordt versterkt door het feit dat de Brusselse gemeenten nog niet voldoende gebruik maken van andere Europese middelen wegens gebrek aan tijd, aan middelen om medefinanciering en de aanwezigheid in netwerken te waarborgen, en aan kennis van procedures en Europees jargon.

Het Gewest zou er baat bij hebben als de Brusselse gemeenten meer betrokken zouden worden bij de Europese programma's: projecten uitvoeren ten behoeve van de Brusselaars met Europese fondsen, de zichtbaarheid van het Gewest en de gemeenten op het Europese toneel vergroten, de technische vaardigheden van de administraties versterken, een projectaanpak ontwikkelen die voldoet aan de hoge normen van de Europese Unie, de weg vrijmaken voor een optimaal gebruik van de gewestelijke subsidies, ...

Om de betrokkenheid van gemeenten bij Europese projecten te versterken, formuleren Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters de volgende aanbevelingen:

1. De gemeenten sensibiliseren en informeren over de financieringsmogelijkheden op Europees niveau, de ontwikkeling van hun knowhow bij het opzetten van Europese projecten, de benutting van ervaringen en de individuele ondersteuning van projectdragers.
2. Een specifiek gewestelijk fonds oprichten voor de cofinanciering van Europese projecten van de Brusselse lokale overheden (dit type gewestelijke cofinanciering bestaat momenteel alleen voor EFRO- en ESF-fondsen), naar analogie met wat er gebeurt in het Vlaamse en Waalse Gewest.
3. De samenwerking tussen de Brusselse gemeenten aanmoedigen om intergemeentelijke Europese projecten op te zetten waar mogelijk, en de bundeling van de middelen bevorderen (verdeling van de menselijke en financiële middelen).

Conclusies

Het Gewest en de gemeenten zijn twee democratische machtsniveaus die complementair zijn en die overleg moeten plegen, want hun actie heeft een grote impact op het dagelijkse leven van de Brusselaars. We verzoeken om een gestructureerd partnerschap, om echt overleg tussen Gewest en gemeenten.

De verantwoordelijkheden onder beide machtsniveaus moeten worden verdeeld met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, volgens hetwelk het machtsniveau dat het dichtst bij de burger staat - in dit geval de gemeente - een bevoegdheid op zich neemt wanneer het niet bewezen is dat een ander machtsniveau deze bevoegdheid beter kan uitoefenen.

De lokale besturen moeten voldoende financiële en menselijke middelen krijgen om hun verantwoordelijkheden geheel autonoom te kunnen uitoefenen. **De begrotingsneutraliteit moet dan ook worden gerespecteerd ten aanzien van de nieuwe uitdagingen en de nieuwe opdrachten die hen worden toevertrouwd.**

Op financieel vlak worden de gemeenten vooral geconfronteerd met de last van de pensioenen van hun statutaire personeel en met de invoering van een tweede aanvullende pensioenpijler voor hun contractuele personeel. We dringen er dan ook op aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de federale overheid onderhandelt

om meer te herfinancieren dan wat het Gesolidariseerd Fonds tot nu toe heeft gedaan voor de pensioenen van de lokale ambtenaren, en dat het Gewest de gemeenten en OCMW's financieel steunt om het stelsel van het aanvullend pensioen in te voeren, wat noodzakelijk is om de Brusselse contractuele ambtenaren een acceptabel pensioen te garanderen.

De gemeentelijke barema's werden al meer dan tien jaar niet meer opgewaardeerd. Zij liggen nu lager dan de Vlaamse en Waalse barema's en dan de barema's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de federale overheid, wat ze niet aantrekkelijk maakt voor de medewerkers. We vragen het Gewest dan ook om financieel tussen te komen en zo de noodzakelijke herfinanciering van het personeel van de lokale besturen te ondersteunen.

We steunen het concept van een 'smart city' en vragen dat het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën wordt gestimuleerd om de kwaliteit van de stadsdiensten te verbeteren en tegemoet te komen aan de vraag van burgers naar informatie en transparantie.

DEEL 2 :

**Federaal
memorandum 2019
van de OCMW's**

1. ALGEMEEN

1.1. DOORSCHUIVING VAN LASTEN NAAR DE LOKALE BESTUREN

De uitsluitingen op het gebied van werkloosheidsuitkeringen zijn het typevoorbeeld van de overheveling van lasten van federaal naar lokaal niveau. Maar dat is niet het enige voorbeeld. Je hebt ook nog de kwestie van de gedetineerden onder elektronisch toezicht (zie verder), de veranderingen in de sociale zekerheid (RIZIV - verlenging van de stage, zie verder),...

De regering heeft vooruitgang geboekt op het vlak van compensatie, maar die inspanningen zijn nog niet voldoende. De doorschuiving van lasten moet volledig gecompenseerd worden.

De OCMW's vragen:

- een systematische en volledige financiële compensatie bij de overheveling van lasten naar de lokale besturen;
- een financiële impactanalyse voor elke wetswijziging betreffende de overheveling van lasten naar de lokale besturen door de federale overheid, en die analyse moet aan de Federaties bezorgd worden.

1.2. NALEVING VAN DE BESTUURSBEGINSELEN EN RECHTSZEKERHEID

De verschillende overheden moeten de volgende beginselen respecteren:

- de regelgeving is duidelijk voor degenen die ze moet toepassen en geeft geen aanleiding tot tegenstrijdige interpretaties;
- de verschillende overheden respecteren de hiërarchie der normen (de wet en het decreet staan boven een uitvoeringsbesluit, een omzendbrief kan geen rechten creëren of plichten opleggen die niet bij wet of decreet voorzien zijn, en een lijst met FAQ's is geen regelgeving maar een loutere toelichting);
- de overheden laten een voldoende termijn tussen de uitvaardiging van een nieuwe maatregel met gevolgen voor de OCMW's en hun begunstigen en de concrete uitvoering ervan op het terrein, zodat de OCMW's zich goed kunnen voorbereiden. Er worden voldoende overgangsmaatregelen voorzien voor lopende dossiers;

- wanneer een overheid FAQ's opstelt, worden die duidelijk meegedeeld aan degenen die ze moeten toepassen. Ook wijzigingen worden duidelijk meegedeeld zodat eenduidig bepaald kan worden vanaf welke datum de gewijzigde versie van toepassing is;
- het ultieme oordeel over de juiste toepassing van de wetgeving met betrekking tot de maatschappelijke dienstverlening door de OCMW's komt toe aan de arbeidsrechtbanken en -hoven en niet aan de overheid; een grotere rechtszekerheid vermijdt nutteloze geschillen.

De OCMW's vragen :

- dat de bestuursbeginselen en rechtszekerheid door alle overheden gerespecteerd worden.

1.3. BETER OVERLEG

Door de verdeling van bevoegdheden tussen de verschillende overheden blijkt dat de gebruikte definities in de verschillende regelgevingen soms niet overeenstemmen.

Wanneer dezelfde of gelijkaardige termen afhankelijk van de materie anders ingevuld worden, dan zorgt dit voor praktische toepassingsproblemen bij de OCMW's maar ook voor onbegrip en rechtsonzekerheid bij de begunstigen van bijstandsvormen die onder verschillende wetgevingen vallen.

Om een voorbeeld te geven van een situatie waarin personen vormen van bijstand krijgen die onder verschillende wetgevingen vallen maar nochtans hetzelfde concept beogen, denken we - naast de daklozenkwestie die verderop aan bod komt in het deel over dakloosheid - aan het begrip 'samenwonen' dat afhankelijk van de materie soms anders ingevuld wordt. Op het gebied van leefloos kunnen personen

namelijk beschouwd worden als samenwonend, terwijl ze op het gebied van werkloosheid niet als dusdanig beschouwd worden (ook al is de situatie dezelfde). Dat zorgt voor onbegrip bij potentiële begunstigen van de ene of andere vorm van bijstand. Op het terrein blijkt steeds meer het nut ervan om de definities op elkaar af te stemmen. De verschillende overheden (gewestelijk, federaal en gemeenschappelijk) zouden op zijn minst in onderling overleg moeten kunnen bepalen wat de begrippen (waarvoor in andere regelgevingen dezelfde termen gebruikt worden) omvatten, wat ze niet omvatten en wat de gevolgen daarvan zijn.

Behalve het noodzakelijke overleg over de juridische aspecten vragen de OCMW's trouwens ook dat de verschillende overheden beter samenwerken, in het bijzonder om de OCMW's te helpen met het beheer van de automatisering van de maatschappelijke dienstverlening.

De OCMW's vragen:

- beter overleg tussen de verschillende overheden om de definitie van identieke termen in verschillende wetgevingen te verduidelijken. Door dit overleg zou de rechtszekerheid voor de OCMW's en de begunstigden moeten verbeteren;
- een nauwere samenwerking tussen de verschillende overheden rond problematieken die de OCMW's rechtstreeks of onrechtstreeks aangaan.

1.4. BETROKKENHEID VAN DE OCMW'S BIJ DE UITSTIPPELING VAN HET SOCIALE BELEID

De POD Maatschappelijke Integratie maakt voortaan deel uit van de FOD Sociale Zekerheid.

Zowel de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn (art. 116 OW) als de Federale Adviescommissie Maatschappelijk Welzijn moeten onder de loep genomen worden naar aanleiding van de zesde staatsherforming en de herziening van de federale overheden. Deze instellingen maken duidelijk hoe rijk het democratische debat wel is. Ze moeten versterkt worden. Deze raad en commissie kunnen ook geïntegreerd worden in de FOD Sociale Zekerheid.

Het verplichte, officiële overleg met de naar behoren gefinancierde Federaties van OCMW's moet opgenomen worden in een specifieke wet wanneer de wetswijzigingen gevolgen hebben voor de

OCMW-begunstigden of hen kunnen aanbelangen. Ze moeten geïnformeerd worden over de eventuele overheveling van lasten.

De Federaties van OCMW's vragen dat:

- het overleg met hen opgenomen wordt in een specifieke wet en naar behoren gefinancierd wordt;
- in dat kader hun advies ingewonnen wordt voor iedere wetgeving die betrekking heeft op de OCMW's, hun taken en hun doelgroepen.

1.5. TAX SHIFT

De taxshift voorzag in een vermindering van de werkgeversbijdragen voor meerdere categorieën van werkgevers.

Tot categorie 1 behoren de werknemers die onderworpen zijn aan alle sociale zekerheidsregelingen en die niet onder een andere categorie vallen, alsook bepaalde werkgevers zoals diensten voor gezins- en bejaardenhulp. Tot categorie 2 behoren de werknemers in de publieke en private non-profitsector voor wie de verminderde bijdragen van de Sociale Maribel gelden, met uitzondering van het paritair comité 318 (gezins- en bejaardenhulp) en het paritair comité 327 (beschutte werkplaatsen).

De werkgevers van **categorie 1** genoten van een structurele vermindering van de patronale

RSZ-basisbijdragen van 32,4% naar 25% in de periode 2016-2019. De werkgevers van **categorie 2** genoten van een versterking van de structurele vermindering voor de lage lonen, een geringe verhoging van de structurele vermindering voor de hoge lonen en nieuwe middelen via de Sociale Maribel.

In tegenstelling tot privédiensten voor gezinshulp hebben de publieke diensten geen recht op de vermindering van de bijdragen voor categorie 1. De publieke diensten in categorie 2 werden uitgesloten van de vermindering van bijdragen voor lage en hoge lonen, waardoor de benadeling in totaal 170,6 miljoen euro bedroeg in 2016. Er heerst in de taxshift dus discriminatie tussen publieke en private diensten (zie tabel 1 pagina 35).

Voor de lokale publieke sector bedraagt de totale benadeling van de maatregel voor lage lonen 383 miljoen euro (zie tabel 2 pagina 35).

- Een OCMW heeft bij het Grondwettelijk Hof beroep ingesteld tegen de wet betreffende de taxshift. In een arrest van 21 juni 2018 bevestigde het Hof de politieke keuze om de privésector te bevoordelen, zonder rekening te houden met het feit dat de publieke sector zich in bepaalde specifieke domeinen in een concurrentiepositie bevindt met de privésector.

Aan het eerste verzoekschrift werden nog twee verzoekschriften tot tussenkomst toegevoegd. Zij

halen de schending van artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan, die gelezen worden in combinatie met de Europese normen betreffende het vrije verkeer en de staatssteun. Het Hof heeft deze middelen niet onderzocht om de formele reden dat ze voor de eerste keer ingediend werden in het kader van het tweede verzoekschrift.

Het heeft dus geen advies uitgebracht over meerdere belangrijke argumenten met betrekking tot de discriminatie tussen publieke en privésector.

- Er kan nog altijd een vordering ingesteld worden bij de Europese Unie.

De OCMW's vragen dat:

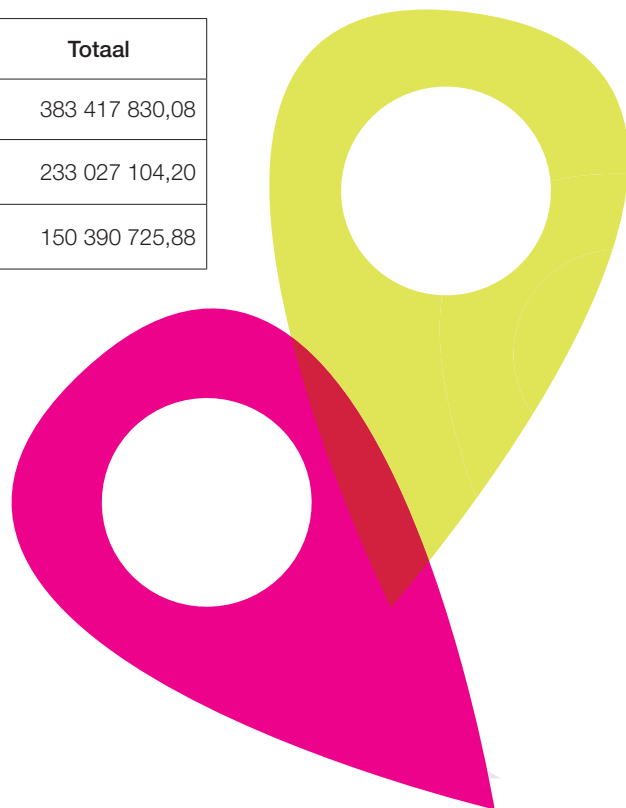
- de publieke diensten voor gezinshulp, net als de private diensten, recht hebben op de vermindering van de bijdrage naar 25% voor categorie 1;
- de publieke diensten die onder de Sociale Maribel vallen, net als die in de privésector recht hebben op de volledige maatregel voor lage lonen.

1.

Algemene berekeningen	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Totaal
Lage lonen	82 533 280,84	50 965 012,21	16 892 432,83	150 390 725,88
Hoge lonen	9 545 341,61	7 632 641,80	3 069 592,26	20 247 575,67
TOTAAL	92 078 622,45	58 597 654,01	19 962 025,09	170 638 301,55

2.

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Totaal
Totale benadeling	216 600 000,00	129 256 512,60	37 561 317,47	383 417 830,08
Bestaand voor de taxshift	134 066 719,16	78 291 500,39	20 668 884,64	233 027 104,20
Stijging door de taxshift	82 533 280,84	50 965 012,21	16 892 432,83	150 390 725,88

2. Context van de ocmw's: armoede

De armoede neemt niet af, wel integendeel, en de OCMW's stellen vast dat het aantal burgers dat bij hen komt aankloppen alsmäär stijgt.

Naast de personen die zich zonder middelen tot de OCMW's richten voor een leefloon of voor maatschappelijke hulp equivalent aan het leefloon, hebben steeds meer mensen eenmalig (of herhaaldelijk) de hulp van het OCMW nodig om onderdak te hebben (hulp bij de huurwaarborg, bij de betaling van de huur, ...), zich te verzorgen (aanvragen tot tussenkomst in de medische en farmaceutische kosten), zich te verwarmen (stookoliecheque, tegemoetkoming in de gas- en elektriciteitskosten), ...

Deze situatie is zorgwekkend. Des te meer omdat de OCMW's vaststellen dat ook steeds meer mensen in armoede terechtkomen die nochtans wel aan het werk zijn (arme werknemers), of die wegens hun leeftijd (gepensioneerden) of hun gezondheid (gehandicapten en zieken) niet meer op de arbeidsmarkt aanwezig zijn.

De OCMW's krijgen hoofdzakelijk te maken met personen met integratieproblemen op de arbeidsmarkt. Vaak bezitten die mensen niet de nodige professionele competenties en krijgen ze te maken met verscheidene problemen, zoals een ongezonde woning of een slechte gezondheid, of staan die mensen alleen in voor de opvoeding van hun kinderen. Maar die mensen hebben ook vaardigheden en kunnen mits sociale begeleiding een geschikte job vinden. Daarvoor is een individuele aanpak op maat vereist. De OCMW's, die hun begunstigen goed kennen en die op de hoogte zijn van de ingewikkelde problemen waarmee die geconfronteerd worden, zijn het best geplaatst om oplossingen op maat aan te bieden. Ze moeten de nodige steun krijgen om die begeleiding te kunnen geven.

De OCMW's vragen:

- dat er een interfederaal plan voor armoedebestrijding opgesteld wordt, dat aansluit op de gewestelijke niveaus en waarin de OCMW's een rol vervullen.

2.1. REFERENTIEADRES EN DAKLOOSHEID

Het begrip 'dakloze' doet regelmatig vragen rijzen aangezien dit begrip verschilt van wetgeving tot wetgeving en van de ene overheid tot de andere. Om een voorbeeld te geven: de hoedanigheid van dakloze om een installatiepremie te kunnen krijgen, wordt anders ingevuld dan die om een bevoorrechte toegang tot een sociale woning te genieten. Meer in het algemeen wordt de definitie van dakloze anders ingevuld op federaal en gewestelijk vlak.

In het belang van de begunstigen en met het oog op administratieve vereenvoudiging is het zaak om dit begrip in de verschillende wetgevingen te inventariseren en een gemeenschappelijke definitie vast te leggen.

Het gebruik van het referentieadres moet ondubbelzinnig geïnterpreteerd worden met inachtneming van de specifieke bevoegdheden van de OCMW's. Wat de voorwaarden betreft, is het driemaandelijks contact dat de begunstige met het OCMW moet hebben om zijn post op te halen, duidelijk onvoldoende om te vermijden dat deze reeds kansarme personen sociale rechten verliezen.

Eind 2017 zijn werkzaamheden hieromtrent opgestart, die voortgezet moeten worden.

In de winter verrichten de opvangcentra heel wat humanitair (onderdak, eerste hulp en eten) en sociaal (begeleiding, helpen met de verblijfsvergunning, doorverwijzing naar OCMW's en ziekenfondsen) werk met de personen die zij opvangen. Wanneer een opvangcentrum opengaat, komen heel wat steunaanvragen binnen bij het OCMW van de gemeente waarin dat centrum gelegen is. Daarbij hebben de meesten geen inschrijving als hoofdverblijfplaats in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister. Deze situatie brengt voor dit enige OCMW in de gemeente een grote werklast mee in de winter, omdat het deels het sociaal werk van het opvangcentrum overneemt.

Onder de personen die getroffen worden door dakloosheid en thuisloosheid, zijn er ook migranten, die niet noodzakelijk verzoeken om internationale bescherming in België. Ook die mensen moeten waardig behandeld kunnen worden. De tenlasteneming van hun begeleiding en van de eventuele verschillende vormen van steun (DMH, noodopvang,...) komt toe aan de federale overheid, en niet aan het gewestelijke of lokale niveau.

De OCMW's vragen:

- de naleving, door alle overheden, van de definitie van het begrip 'dakloosheid' zoals het opgenomen is in het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2014 inzake dakloosheid en thuisloosheid;
- een duidelijke tekst met inachtneming van de taken van eenieder (OCMW en gemeente) met betrekking tot het referentieadres;
- een betere financiering door de federale overheid van de winterplannen die de federale overheid opgemaakt heeft in het kader van het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2014 inzake dakloosheid en thuisloosheid, en een rechtvaardige oplossing voor het probleem van de te grote werklast van de OCMW's van de gemeenten waarin die opvangcentra gelegen zijn;
- dat de federale overheid een waardige opvang ten laste neemt voor de migranten in transit, met de nodige begeleiding;
- in geval van een overheveling van taken, aangepaste financiële middelen die minstens overeenstemmen met de overgehevelde lasten om in het belang van de begunstigen de hele problematiek optimaal te kunnen aanpakken, in het bijzonder door een aangepaste begeleiding te verlenen zodat er geen rechten verloren gaan.

2.2. DEGELIJK INKOMEN

De topprioriteit voor alle overheden samen is ervoor te zorgen dat iedereen een menswaardig leven kan leiden. Dit betekent dat iedereen over een inkomen

moet kunnen beschikken dat minstens op het niveau van de Europese armoedegrens zit, en dat iedereen toegang moet hebben tot publieke diensten.

De OCMW's vragen:

- dat de Europese Unie elke lidstaat de verplichting oplegt om zijn inwoners een inkomen te garanderen dat minstens op het niveau van de Europese armoedegrens ligt;
- dat binnen de Belgische context de federale overheid en de deelstaten samen een stappenplan uitwerken om deze doelstelling van een 'minimumgrens' te bereiken tegen het einde van de volgende legislatuur (2019-2024); in dit stappenplan wordt duidelijk bepaald hoe deze doelstelling bereikt zal worden en welke overheid welke maatregel treft: verhogen van de laagste uitkeringen, verhogen van het minimumloon, inzetten van fiscale instrumenten, optrekken van de kinderbijslagen en inzetten van gerichte ondersteunende maatregelen zoals huursubsidies en andere toelagen;
- een voldoende verschil tussen een inkomen uit arbeid en een uitkering zodat werken steeds gestimuleerd wordt en inactiviteits- en werkloosheidsvalkuilen vermeden worden.

2.3. KOPPELING VAN SOCIALE VOORDELEN AAN EEN WELBEPAALD INKOMENSNIIVEAU

Niet alleen uitkeringsgerechtigden hebben het moeilijk. Denk ook aan arme werknemers, sommige gepensioneerden, bepaalde eenoudergezinnen ...

Het is dan ook te restrictief om sociale voordelen te beperken tot een statuut. Ze zouden gekoppeld moeten worden aan het inkomensniveau van de betrokkene.

OCMW's vragen:

- dat de toegangsvoorwaarden voor elk sociaal voordeel gekoppeld worden aan een inkomensniveau.

2.4. ONTWIKKELINGEN EN EVALUATIE VAN DE RMI-WET

Er moet gestreefd worden naar de individualisering van de rechten en rekening gehouden worden met de verandering van de samenleving, in het bijzonder de nieuwe woonvormen.

Het is meer bepaald zaak om de categorieën, het begrip 'samenwonen' (om verlies van rechten te vermijden) en de berekeningswijze te herzien.

In dat kader moet onder meer de RMI-wet dus geëvalueerd worden.

Aangezien het aantal begunstigden alsnog stijgt en er zich nieuwe doelgroepen tot het OCMW richten, moet de subsidiëring van het leefloon verhoogd worden.

De OCMW's respecteren in de mate van het mogelijke hun verplichtingen als openbaar bestuur. Voor elke nieuwe regelgeving hebben de OCMW's enige tijd nodig om die uit te voeren (opleidingen en aanpassing van procedures, documenten en software) en om die ten slotte op te nemen in de arbeidsgewoonten. Wanneer op korte tijd meerdere wetswijzigingen doorgevoerd worden, hebben de OCMW's het moeilijk om die te stabiliseren, waardoor hun werking verstoord kan raken.

De OCMW's vragen dat de RMI-wet het volgende voorziet en consolideert:

- de individualisering van de rechten;
- op zijn minst de nieuwe vormen van samenwonen door ermee rekening te houden in de categorieën;
- een terugbetaling van 90% van het leefloon door de federale overheid;
- een evaluatie van de RMI-wet, in het bijzonder in het kader van deze eisen.

De OCMW's pleiten ervoor dat:

- de OCMW's een aanpassingsperiode krijgen tussen twee wetswijzigingen;
- iedere wetswijziging gepaard gaat met federale budgettaire middelen om de uitvoering van de wijziging binnen de OCMW's te financieren.

2.5. BEHOUD VAN DE AUTONOMIE VAN DE OCMW'S

In haar beleidsverklaring van 2014 wilde de federale regering de regelgeving wijzigen met het oog op de integratie van de OCMW's in de gemeente. Op 9 mei 2016 besliste de Raad van State dat hiervoor een tweederdemeerderheid nodig was, en het plan werd opgeborgen.

De juridische autonomie die in 1976 bekrachtigd werd en door de organieke OCMW-wet gewaarborgd wordt, is essentieel want enkel een specifieke instelling, die met dat doel voor ogen te werk gaat, kan de uitvoering van de sociale opdracht van het OCMW succesvol in de praktijk omzetten.

Als avant-gardistisch model dat in Europa benijd wordt omwille van zijn opdracht, professionalisme en werking, is de diepliggende identiteit van het OCMW gebaseerd op een aantal basiswaarden:

1. Democratisch karakter van de instelling.

Het nut en het bestaan van het OCMW hangen af van de diensten die het verleent aan burgers, meer bepaald aan de armste bevolkingsgroep. De

indirecte verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn werd bewust bekrachtigd om de politisering van de functie te verminderen en om personen te kunnen benoemen die bekendstaan om hun sociale vaardigheden. Terwijl de gemeente onder leiding staat van een gemeenteraad bij meerderheid, zijn bij het OCMW, als oorspronkelijk bewijs van het democratische karakter, de significante minderheden wel vertegenwoordigd in het permanent bureau.

2. Neutrale en gelijke behandeling.

De raad voor maatschappelijk welzijn bestaat uit een verscheidenheid van politieke en filosofische meningen. Het werk dat er met gesloten deuren verricht wordt, vindt doorgaans in een aangename sfeer plaats. Wat voor de raadsleden een drijfveer is, namelijk de oplossingen die ze mensen aanreiken opdat zij een menswaardig leven zouden kunnen leiden, zorgt meer voor eensgezindheid dan voor verdeling. Het werk met gesloten deuren "verhindert dat een publiek opbod zou gedaan worden in een materie waaromtrent fundamenteel grote

convergentie van ideeën en standpunten kan bereikt worden”.³ Deze atypische werking in combinatie met de professionalisering van de wettelijke graden garandeert een neutrale en objectieve openbare dienstverlening.

3. Vermogen van het OCMW om zich aan te passen aan de behoeften.

De recentste cijfers bevestigen de massale stijging van het aantal personen dat sociale begeleiding aanvraagt bij het OCMW maar ook de uitbreiding van de steunvormen en sociale acties om aan nieuwe sociale behoeften tegemoet te komen. Ook hier begreep de wetgever van weleer dat er een specifieke instelling moest komen die voldoende reactief en flexibel is om de nieuwe doelgroepen en opkomende sociale problematieken waardig op te vangen.

4. Er gingen meervoudige en pluralistische stemmen op tegen de fusie van gemeente en OCMW. Zij stelden het volgende aan de kaak:

- de economische illusie en de utilitaristische of kortetermijnvisie van deze optie. Niets ondersteunt de stelling van de schaalvoordelen die met zo'n scenario gerealiseerd kunnen worden, wel integendeel: behalve de verkleining van het draagvlak van de sociale diensten ter beschikking van de burger of de vermindering van de verworven sociale rechten, zal de fusie niets veranderen aan de behoeften van kansarmen en de financiële behoeften van de OCMW's;
- de oorspronkelijke basiswaarden die in het gedrang komen: risico op een doorgedreven politisering van de sociale bijstand, omzetting van de bestaande botsende logica 'oppositie-meerderheid' naar gemeentelijk niveau, ongelijke behandeling als direct gevolg van een organisatie die gedifferentieerd is op het grondgebied,...;
- een nieuwe inbreuk op het recht van mensen door een nieuwe splitsing van ons beschermingsmodel. De wijziging van artikel 2 van de organieke

OCMW-wet, die deze fusie mogelijk zou maken, zou de deur openzetten voor een verkapt regionalisering van de sociale bijstand en voor een nieuwe fase in de regionalisering van de sociale zekerheid, aangezien de OCMW's sociale zekerheidsinstellingen zijn volgens de betekenis van het 'handvest' van de sociaal verzekerde;

- verborgen bedreigingen. Minder middelen voor de sociale bijstand, tragere en zeldzamere beslissingen, bedreiging van het beroepsgeheim en juridische verwarring zijn enkele elementen die het voorwerp uitmaken van debat.

Na een lange weg hebben de federale en gewestelijke regeringen geluisterd naar de meervoudige en pluralistische stemmen die zich hebben laten horen.

In het Brussels Gewest was de fusie nooit een optie. Daar heerst zelfs de politieke wil om de OCMW's, aan de zijde van de gemeente, te versterken in de rol die ze vervullen als coördinator in de strijd tegen armoede, door het verstrekken van geïndividualiseerde en buurtgerichte hulp⁴.

In Wallonië nam de regering de beslissing om af te zien van de fusie en om de synergieën tussen de OCMW's onderling en tussen de gemeenten en OCMW's te versterken. Het is nu essentieel dat de OCMW's in dit goed uitgedachte decretale kader, dat nog gestabiliseerd moet worden, kunnen werken op het terrein.

De OCMW's vragen:

- dat de juridische autonomie van het OCMW als instelling beschermd wordt, aangezien dat essentieel is om hun opdrachten uit te oefenen. De juridische autonomie van het OCMW moet absoluut gegarandeerd worden, in het bijzonder door de huidige formulering van artikel 2 van de organieke wet te behouden.

2.6. BESCHERMING VAN HET BEROEPSGEHEIM

Zowel de organieke wet als het Strafwetboek stellen dat het OCMW gebonden is aan het beroepsgeheim. De vertrouwensrelatie is het centrale element van maatschappelijke dienstverlening gebaseerd op dialoog en samenwerking. Zonder deze gewaarborgde geheimhouding verliest de opdracht van het OCMW haar betekenis op het vlak van bescherming van de kwetsbaren.

Het beroepsgeheim is nooit absoluut geweest; er waren altijd al uitzonderingen. De voorbije maanden hebben onduidelijke teksten hiaten aangebracht in het beroepsgeheim van de OCMW's, wat zware gevolgen kan hebben voor de naleving van basisrechten.

Tegelijkertijd werd de schending van het beroepsgeheim ook strenger bestraft.

Teksten die strafrechtelijke gevolgen kunnen hebben maar die vatbaar zijn voor interpretatie, brengen de rechtszekerheid in het gedrang.

De OCMW's vragen:

- dat het beroepsgeheim nageleefd wordt door alle wetgevende, bestuurlijke en gerechtelijke overheden, want het is het uitvloeisel van het feit dat het OCMW de vertrouwenspersoon is voor personen die ervan afhankelijk zijn. Die vertrouwensrelatie moet beschermd worden.

3. Parl. St. Kamer 1975-1976, nr. 923-5, p. 6.

4. Algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering 2014-2019, p. 24.

2.7. BEGELEIDING VAN DE AUTOMATISERING

De evolutie en het gebruik van ICT verandert de werkwijzen binnen de interne en externe diensten van de OCMW's ingrijpend. Hoewel automatisering vandaag de dag onmisbaar is, moet ze beschouwd worden als een middel dat het sociale werk van de OCMW's makkelijker maakt, en niet als een doel op zich.

De OCMW's worden op dit vlak geconfronteerd met de volgende grote uitdagingen:

- De OCMW's zien hun IT-uitgaven flink stijgen door beslissingen/plannen van de federale regering die niet altijd overeenstemmen met de prioriteiten op het terrein. Op dat gebied werd het principe van de budgettaire neutraliteit over 't algemeen tot op heden niet nageleefd.
- De OCMW's zijn sterk afhankelijk van IT-leveranciers. En die afhankelijkheid is nu nog kritieker geworden doordat vele OCMW's wegens technologische veroudering verplicht zijn om van sociale software te veranderen en de apparatuur bijgevolg aan te passen.
- De OCMW's moeten de gevolgen beheren die de overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) meebrengt.
- In dat kader is het essentieel dat:
 - de OCMW's tegen lagere kosten gebruik kunnen maken van kwaliteitsvolle IT-tools die aangepast zijn aan hun specifieke organisatorische behoeften en aan hun omvang, die voldoen aan de regelgeving voor de bescherming van persoonsgegevens, die de privésfeer van de begunstigden beschermen en die de wetgeving betreffende het beroepsgeheim naleven;
 - de OCMW's niet langer afhankelijk zijn van IT-leveranciers;
- de OCMW's de gepaste tools en begeleiding krijgen voor de uitvoering van de AVG;
- de OCMW's over actuele informatie beschikken in het kader van de bestaande stromen en hun aansluiting op de KSZ, alsook over kwaliteitsvolle gegevens en toelichtende documentatie. Voor het sociaal werk dat de OCMW's verrichten, is het belangrijk dat de geraadpleegde gegevens actueel zijn.
- Wanneer de OCMW's niet alle nodige informatie hebben om een dossier te begrijpen door middel van de bestaande elektronische stromen, kunnen zij aanvullende informatie verkrijgen bij de betrokken overheden. Met de inwerkingtreding van de AVG worden de OCMW's momenteel geconfronteerd met overheden die weigeren om hen een antwoord te geven of om die aanvullende informatie telefonisch te verstrekken. Zo kunnen de OCMW's onmogelijk een 100% duidelijk beeld hebben om een beslissing te nemen. Met de regionalisering van de materies riskeren de dossiers nog ingewikkelder te worden.
- De OCMW's moeten een steunaanvraag bestuderen rekening houdend met de situatie van de gebruiker. Daarvoor raadplegen ze gegevens via het netwerk van de sociale zekerheid. Naar aanleiding van de regionalisering worden de materies op meerdere machtsniveaus met verschillende wetgevingen beheerd. Voor de maatschappelijk werkers, die onder meer alle sociale zekerheidsgegevens moeten bestuderen, gaat deze situatie gepaard met een hoop interpretatiewerk als de gegevens van een geregionaliseerde materie niet op een geharmoniseerde manier voor eenzelfde machtsniveau overgedragen worden en niet eenduidig en duidelijk interpreteerbaar zijn.

De OCMW's vragen:

- dat de federale overheid voorrang geeft aan een betere begeleiding van de OCMW-gebruikers in het kader van projecten voor administratieve vereenvoudiging met betrekking tot de automatisering van de maatschappelijke dienstverlening. Voor de OCMW's is automatisering geen doel maar een middel;
- dat er vooraf een impactstudie uitgevoerd wordt bij de uitwerking van een project voor administratieve vereenvoudiging, zodat de reële meerwaarde en de risico's voor gebruikers en OCMW's gemeten kunnen worden. Het project mag in geen geval de relatie van de gebruikers met hun overheden en die van de OCMW's met hun toezichthoudende instellingen in het gedrang brengen;
- de concretisering - in overleg met de Federaties en het terrein en in samenwerking met de Gewesten - van de ontwikkeling van sociale software, zoals Primaweb Plus, die tegemoetkomt aan de behoeften van alle OCMW's, ongeacht hun omvang, zowel op organisatorisch vlak als in het kader van hun sociaal werk;
- dat de federale overheid een prioriteit maakt van de bepaling en actualisering van de gegevens die echt noodzakelijk zijn voor het werk van de OCMW's, en van de terbeschikkingstelling van duidelijke en praktische documentatie voor het gebruik van de bestaande stromen via de KSZ alvorens te beginnen aan nieuwe projecten voor automatisering van de maatschappelijke dienstverlening;
- dat de OCMW's via een KSZ-stroom de gegevens kunnen raadplegen van het centrale aanspreekpunt voor bankrekeningen van de Nationale Bank van België, die zij nodig hebben in het kader van het sociaal onderzoek;
- financiële steun voor de OCMW's in het kader van de huidige automatiseringsprojecten, net zoals er financieringen toegekend zijn aan de deelnemers van het project 'E-gezondheid';
- dat de federale overheid een systeem invoert voor informele uitwisselingen tussen personen van verschillende overheden om het onderzoek van een dossier te verduidelijken, net als bijvoorbeeld het 'itsme'-systeem of wat informaticabedrijven doen om gebruikers te identificeren;
- dat de federale overheid garandeert dat alle gegevens betreffende een (geheel of gedeeltelijk) geregionaliseerde materie overgedragen worden via één geharmoniseerde stroom via de KSZ samen met een duidelijke beschrijving van de meegedeelde waarden (gegevens);
- dat er een online portaal opgericht wordt, net zoals voor de gezondheidsgegevens (Mijn Gezondheid) en de rijksregistergegevens (Mijn Dossier), zodat iedere burger zijn sociale gegevens kan raadplegen, zijn toestemmingen kan beheren en kan nagaan welke instellingen zijn gegevens geraadpleegd hebben of aan welke instellingen deze overgedragen zijn. Hij kan daarbij met papieren documenten blijven werken. Dit initiatief zal niet alleen de transparantie van de instellingen ten aanzien van de burger ten goede komen, maar ook het beheer van het toegangsrecht conform de AVG aanzienlijk makkelijker maken voor de OCMW's en de andere sociale zekerheidsinstellingen;
- om, net zoals de mogelijkheid voor een groep werkgevers bestaat om een gemeenschappelijke dienst voor preventie en bescherming op het werk op te richten, een regelgeving op te stellen die overheidsinstanties een nieuwe kans biedt om voor meerdere entiteiten één enkele functionaris voor gegevensbescherming (Data Protection Officer) aan te stellen.

2.8. STRIJD TEGEN DE DIGITALE KLOOF

De digitale kloof verdeelt onze maatschappij en versterkt sociale uitsluiting. Het is dan ook belangrijk om een beleid te voeren met het oog op de integratie in de informatiemaatschappij.

Telecomproviders werken momenteel met weinig transparante tarieven die moeilijk te begrijpen en te vergelijken zijn, onduidelijke gezamenlijke aanbiedingen voor 'abonnement en gsm', te laconieke commerciële reclame, te weinig gereguleerde kosten en boetes, moeilijk te begrijpen facturen en een 'zwarte' lijst.

De sector zou zich kunnen inspireren op initiatieven die ondernomen zijn in de energiesector, zowel voor de duidelijkheid en het begrip van de factuur en de simulatie van de aanbiedingen als voor de toegang tot de verschillende telecomdiensten voor personen die het financieel moeilijk hebben.

De OCMW's vragen:

- een betere omkadering van de praktijken in de telecomsector;
- algemene voorwaarden die opgemaakt zijn in duidelijke, meer gestandaardiseerde taal;
- de oprichting van een Sociaal Fonds Telecom om de OCMW's de nodige middelen te geven voor de ontwikkeling van een geïntegreerde maatschappelijke dienstverlening in de strijd tegen de digitale kloof (net zoals het Sociaal Fonds Gas en Elektriciteit in de strijd tegen energiearmoede).

2.9. FINALISERING EN VERBETERING VAN MEDIPRIMA

De toegang tot gezondheidszorg blijft een van de onvermijdelijke uitdagingen waaraan alle OCMW's het hoofd moeten bieden. Wie gezondheidsproblemen heeft, maakt immers meer kans om in armoede te vervallen en omgekeerd. De toegang tot gezondheidszorg blijft een domein dat ontegenzeggelijk verbonden is met de menselijke waardigheid van mensen, en de OCMW's vervullen daarbij een sleutelrol.

MediPrima is een geautomatiseerd systeem om de beslissingen tot tenlasteneming van gezondheidszorg door het OCMW makkelijker te kunnen beheren en de terugbetaling van de medische kosten te automatiseren. Voorlopig werd alleen nog maar fase 1 van het project concreet uitgevoerd: het betreft hier enkel de facturen van zorginstellingen voor niet-verzekerde en niet-verzekerbare personen.

Momenteel wordt fase 2 uitgebreid en fase 3 geanalyseerd. Deze twee fasen zijn belangrijk om het systeem uit te breiden naar alle OCMW-gebruikers die medische bijstand kunnen krijgen, en naar alle zorgverstrekkers (apothekers, tandartsen, specialisten en paramedische zorgverstrekkers).

Het administratieve beheer van het systeem is nog zwaar voor de OCMW's. De communicatie tussen de verschillende actoren van het project (OCMW's, ziekenhuizen, zorgverstrekkers, POD MI, HZIV, informaticabedrijven ...) is ingewikkeld en vormt een grote uitdaging voor de goede werking van het project. Bovendien is het feit dat er twee systemen naast elkaar bestaan - één voor verzekerde gehospitaliseerde personen en één voor niet-verzekerde en niet-verzekerbare gehospitaliseerde personen - administratief zwaar voor de OCMW's, die moeten jongleren met MediPrima en de formulieren van de POD MI voor de betrokken doelgroepen. Wanneer alle fasen van het project concreet uitgevoerd zijn, zal het administratieve beheer wellicht vlotter verlopen.

MediPrima werd inmiddels meer dan vijf jaar geleden gelanceerd en de vorige regering had zich ertoe verbonden om alle fasen tijdens haar bestuursstermijn te voltooien. Het is tijd om op de praktijk over te gaan en iedereen voor alle prestaties over te hevelen naar MediPrima.

De vervalttermijn voor MediPrima en om een advies te verstrekken over de toekenning van de steunverlening is momenteel 45 dagen maar moet opgetrokken worden. De OCMW's hebben te weinig tijd om hun sociaal onderzoek naar behoren uit te voeren. De OCMW's vragen dat die termijn opgetrokken wordt naar 60 dagen, zodat de OCMW's de vorige kosten ten laste kunnen nemen en op tijd hun sociaal onderzoek kunnen uitvoeren (in art. 9, §1 en art. 9ter, §2 van de wet van 1965). Bovendien moet die termijn beginnen te lopen vanaf het ogenblik dat het OCMW op de hoogte gesteld wordt van de steunaanvraag (momenteel is dat op het ogenblik dat de prestatie begint of plaatsvindt). De verlenging van de termijn naar 60 dagen is al goedgekeurd maar nog niet gepubliceerd voor MediPrima. Wat de kennisgeving van de steunverlening betreft, is het proces voor de wetswijziging nog niet van start gegaan.

De OCMW's vragen:

- de concrete uitvoering, met een grondige voorbereiding (testfase, proefprojecten,...), van de laatste fasen van MediPrima;
- de versterking van de communicatie en de informatieoverdracht naar alle actoren van het project;
- om de verlenging van de vervalttermijn naar 60 dagen te publiceren voor MediPrima (art. 9ter, §2 van de wet van 1965);
- om de vervalttermijn op te trekken naar 60 dagen voor de kennisgevingen van de toekenning van de steunverlening (art. 9, §1 van de wet van 1965);
- om de vervalttermijn van 60 dagen te laten starten op het ogenblik dat het OCMW kennis genomen heeft van de steunaanvraag.

3. Sociale Bijstand

3.1. KOSTEN VAN GEDETINEERDEN

OCMW's krijgen aanvragen van veroordeelden, hetzij gedetineerden, hetzij mensen onder elektronisch toezicht. De werklust die deze uiteenlopende aanvragen (zakgeld, basisproducten, medische verzorging, ...) meebrengen voor de sociale diensten van de OCMW's heeft een financiële impact (toegekende financiële hulp, personeelskosten, administratiekosten, erelonen van advocaten voor het OCMW dat zich moet verdedigen voor de rechtbank of het arbeidshof).

Iedere gevangenis beschikt over een hulpkas voor gedetineerden die gespijsd wordt met de opbrengsten van de kantine en die juist bedoeld is om onvermogen gedetineerden zakgeld ter beschikking te stellen om allerlei kleine uitgaven te bekostigen. Deze kas wordt beheerd door de directeur van de instelling. Het gebruik van dit geld lijkt echter weinig geharmoniseerd en onduidelijk te zijn. De omzendbrief van 30 augustus 2011 van de Minister van Justitie preciseert heel duidelijk dat "om te voorkomen dat gedetineerden zich voor dergelijke behoeften tot het OCMW zouden richten, ze geholpen moeten worden met de hulpkas van de gevangenis". Er moet dus prioritair aanspraak gemaakt worden op deze kas om onvermogen gedetineerden te helpen.

Te veel mensen zijn dakloos of bevinden zich in een noodsituatie nadat ze de gevangenis verlaten hebben. De voorbereiding op het vertrek uit de gevangenis behoort eveneens tot de taken die de reclassering bevorderen, en moet tevens beheerd worden door Justitie.

De OCMW's vragen dat:

- de federale overheid een menswaardig verblijf in een strafinrichting waarborgt door de nodige producten voor hygiëne en basisverzorging ter beschikking te stellen van gedetineerden en door de medische kosten van gedetineerden ten laste te nemen;
- de federale overheid zorgt voor een kwaliteitsvolle sociale begeleiding tijdens de detentieperiode, in het bijzonder om tijdens die periode schuldbemiddeling en psychosociale begeleiding te organiseren als dat nodig is, en om begeleiding en financiële bijstand te voorzien ter voorbereiding op het vertrek uit de gevangenis als de betrokkene in staat van behoefte is;
- dat er prioritair een beroep gedaan wordt op de hulpkas voor gedetineerden, met name voor de toekenning van zakgeld aan onvermogen gedetineerden, en dat het gebruik van dergelijke hulpkassen verduidelijkt en geharmoniseerd wordt.

Gezien de overbevolking van de gevangenissen gaat de voorkeur uit naar elektronisch toezicht als middel voor voorhechtenis, als uitvoering voor bepaalde gevangenisstraffen en als autonome straf. Het aantal personen onder elektronisch toezicht neemt alsmat toe. Met het oog op de reclassering van de veroordeelden is dit een betere maatregel dan het uitzitten van een gevangenisstraf. Voor de OCMW's is het echter een financiële dobber, omdat de vergoeding die Justitie toekent aan personen onder elektronisch toezicht, doorgaans lager ligt dan het leefloon.

Naast het probleem van de kosten verloopt de uitwisseling van informatie tussen de OCMW-diensten en de diensten die bevoegd zijn voor de uitvoering van het elektronisch toezicht nog steeds niet naar behoren. Er moet vooral een oplossing komen voor de technische problemen.

De OCMW's vragen:

- een vergoeding die minstens evenveel bedraagt als het leefloon voor personen onder elektronisch toezicht en die volledig ten laste van de federale overheid valt;
- dat de federale overheid de andere aanvragen van personen onder elektronisch toezicht ten laste neemt (medische kosten, installatiepremie, ...);
- toegang tot de informatie die zij nodig hebben om de aanvragen tot residuaire steun naar behoren te kunnen verwerken. Daarvoor moet een stroom voor de inzage in gegevens over de gevangenen of personen onder elektronisch toezicht ontwikkeld en ter beschikking van de OCMW's gesteld worden.

3.2. ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN

Er heerst een conflict over de interpretatie van het begrip roerende goederen in artikel 100, §§ 2 en 4 van de organieke OCMW-wet.

OCMW's zijn verplicht om de roerende goederen (contant geld, juwelen, meubels, ...) te bewaren die de bewoners van hun instellingen die ten hunne laste zijn, meegebracht hebben, en dit tot drie jaar na hun overlijden.

De lijst in de wettekst dient bij wijze van voorbeeld ("zoals onder meer"). Als er geen erfgenamen zijn of als deze goederen niet binnen drie jaar opgevraagd zijn, komen ze het OCMW toe.

De fiscus is van oordeel dat deze regel niet geldt voor tegoeden op bankrekeningen, terwijl die juridisch gezien ook roerende goederen vormen. Na de bewuste periode komen die tegoeden bijgevolg de staat toe. De aanspraken die de OCMW's

overeenkomstig artikel 100, §§ 2 en 4 van de OCMW-wet kunnen maken op de roerende goederen van bewoners die in hun instellingen overleden zijn en ten hunne laste waren, zouden ook ondubbelzinnig moeten gelden voor banktegoeden.

In het algemeen vragen de OCMW's dat de verschillende punten die een probleem vormen in geval van erfloze nalatenschap onderzocht worden.

De OCMW's vragen:

- een interpretatie overeenkomstig de filosofie en de invorderingsbeginselen van de organieke OCMW-wet alsook een aanpassing van de wetgeving die de effectieve invordering op onroerende goederen toelaat.

3.3. ONDERHOUDSP LICHT

Zolang de OCMW's, in sommige gevallen, moeten tussenkomen in het betalen van de rusthuisfactuur moet de onderhoudsplicht van kinderen ten aanzien van hun ouders bij een opname in een woonzorgcentrum behouden blijven.

In dat kader moet het residuaire karakter van de OCMW-steun opnieuw bevestigd worden.

De OCMW's dringen:

- erop aan dat de onderhoudsplicht van kinderen ten aanzien van hun ouders behouden blijft.

3.4. MEDISCHE EN FARMACEUTISCHE KOSTEN

Wat de medische hulp toegekend door OCMW's betreft, stellen we vast dat er geen financiële compensatie voorzien is voor de OCMW's. Nochtans voeren zij een opdracht uit voor rekening van de federale overheid, zodat België het Verdrag van de Rechten van de Mens nakomt en iedere persoon, ongeacht zijn herkomst en middelen, aanwezig op het Belgische grondgebied toegang heeft tot verzorging conform de Grondwet en de Europese pijler van de sociale rechten die het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie op 17 november 2017 afgekondigd hebben. De toekenning van deze hulp is zelfs essentieel voor de volksgezondheid. Het aantal dossiers met verzoeken om een financiële tegemoetkoming in de medische en farmaceutische kosten blijft groot en treft heel veel gezinnen. Aangezien de OCMW's verplicht zijn om aan ieder verzoek een gevolg te geven, moeten zij heel wat werk verrichten om na te gaan of die personen voldoen aan de wettelijke voorwaarden om deze hulp te krijgen. Het is gerechtvaardigd dat het werk dat de OCMW's verrichten voor rekening van de federale overheid ook gefinancierd wordt door de federale overheid.

De OCMW's vragen:

- dat er voor de OCMW's een federale subsidie opgericht wordt, via een systeem dat vergelijkbaar is met het systeem dat bestaat in artikel 40 van de RMI-wet, om de werklust van de OCMW's te dekken voor de verwerking van de aanvragen voor een tegemoetkoming in de medische en farmaceutische kosten ten laste van de federale overheid.

OCMW's zijn verplicht alles in het werk te stellen om de ziekenfonds aansluiting van hun gebruikers in orde te brengen. Zij worden thans geconfronteerd met een probleem van billijkheid als we kijken naar de terugbetaling aan de OCMW's door de federale overheid.

Voor onvermogens die niet de Belgische nationaliteit hebben en niet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister, komt de federale overheid tussen in de aansluitings- en bijdragekosten betaald aan een verzekeringsinstelling in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, alsook in het kader van de aanvullende verzekering.

Voor de andere begunstigden, waaronder leefloners, betaalt de federale overheid niet de kosten terug van de betaling van de bijdragen, noch voor de verplichte noch voor de aanvullende verzekering, net zoals voor de regularisatiekosten of aanvullende bijdragen, vooral voor (gewezen) zelfstandigen met een betalingsachterstand van meer dan twee jaar.

De ziekenfondsen kunnen weliswaar statutair voorzien in een volledige vrijstelling van bijdragen voor de aanvullende verzekering ten behoeve van bepaalde categorieën van personen, waaronder de begunstigden van het leefloon of equivalente steun. Maar dat mag elk ziekenfonds voor zichzelf beoordelen.

Om billijkheidsredenen vragen de OCMW's voor alle begunstigden, zowel inzake maatschappelijke dienstverlening door het OCMW als RMI, een terugbetaling door de federale overheid van alle aansluitingskosten en bijdragen.

De wijziging van artikelen 2 en 9ter van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's werd goedgekeurd zonder het bijbehorende uitvoeringsbesluit en zonder wijziging van het koninklijk besluit betreffende de dringende medische hulp om de hele omvang ervan te beoordelen. Bij gebrek aan deze verduidelijking bracht deze wijziging heel wat reacties teweeg op het terrein. Ook bij de OCMW's die vrezen dat de rechtsonzekerheid voor huisartsen en specialisten, als gevolg van de potentiële sanctie die door één enkele controlearts uitgevoerd wordt, ertoe zal leiden dat zij terughoudend zullen zijn om een arme bevolkingsgroep te verzorgen of zelfs zullen weigeren om deze mensen te verzorgen. Zo'n situatie zal de armsten vervreemden van de gezondheidszorg, met als gevolg risico's voor de volksgezondheid en meer stress voor de lokale overheden omdat deze personen zich niet laten verzorgen ondanks de toegekende steun. De eerste versie van de besluiten betreffende de dringende medische hulp en de modaliteiten van de controle door de HZIV moet nog ter overleg voorgelegd worden.

De OCMW's vragen:

- het behoud van de huidige definitie van dringende medische bijstand, zoals voorzien in artikel 1 van het koninklijk besluit van 12 december 1996;
- overleg tussen de federale overheid en hun Federaties over de inhoud van het HZIV-besluit en over de wijziging van het besluit betreffende de DMH, zoals voorzien in het kader van de wijziging van artikelen 2 en 9ter van de wet van 2 april 1965;
- de oprichting van een artsencollege in het kader van het controleproces dat geregeld moet worden door een besluit tot uitvoering van het nieuwe artikel 9ter, §5 van de wet van 2 april 1965.

In het kader van de dematerialisering moeten de elektronische attesten voor dringende medische hulp afgegeven kunnen worden voor meer dan één prestatie door de OCMW's, en niet voor een kortere periode zoals men dat de voorbije maanden liet doorschemeren. Met het oog op een goed beheer en minder administratieve rompslomp moeten die attesten namelijk periodes met meerdere prestaties dekken, anders kunnen zowel de zorgverstrekkers (huisartsen en specialisten) als de OCMW's de aanvraag niet voortzetten. De zware administratieve procedures worden aangehaald als grootste uitdaging. Het is ook een kwestie van medische opvolging van de patiënt, die zich voor elke prestatie zou moeten melden bij het OCMW, wat een onmiskkenbare barrière vormt voor de toegang tot gezondheidszorg.

De OCMW's vragen:

- dat de elektronische attesten voor DMH meerdere prestaties kunnen dekken over een zowel lange als korte periode, zoals dat nu het geval is.

4. Energie en schuldbemiddeling

4.1. FINANCIERING VAN HET FONDS GAS EN ELEKTRICITEIT

Volgens de conclusies van de evaluatie van de sociale energiefondsen blijkt het Fonds Gas en Elektriciteit ruimschoots relevant en nuttig te zijn. De onderzoekers geven ook aan dat de werking van de huidige financiering van het Fonds herzien zou moeten worden, door met name de beschikbare middelen opnieuw te indexeren. Aan deze aanbeveling werd geen gevolg gegeven.

De OCMW's werden trouwens geïnformeerd over de flinke verlaging van de bedragen waarover zij in dat kader beschikken. Naast de budgettaire gevolgen zagen de OCMW's zich genoopt om hun algemene sociale energiebeleid te herzien in het nadeel van de personen die het recht op energie ontzegd wordt.

Met de steun van de leveranciers, de gewestelijke regelgevende instanties en de netwerkbeheerders vragen de OCMW's op korte termijn het gebruik van de beschikbare bedragen voor de 'gasconvector'-maatregel, op middellange termijn de vrijmaking van het Fonds en op lange termijn de structurele financiering van het sociale energiebeleid van de OCMW's in overeenstemming met de behoeften van de bevolking.

De OCMW's vragen:

- de onmiddellijke aanwending van de middelen die voorbehouden zijn voor de 'gasconvector'-maatregel;
- de herwaardering van het Fonds Gas en Elektriciteit om de 14 miljoen te recupereren die sinds 2012 verloren gingen, en de indexering volgens de evolutie van de consumptieprijzen;
- een structurele financiering voor het sociale energiebeleid van de OCMW's, en dit buiten de energiefactuur om.

4.2. ENERGIESTEUN OP BASIS VAN HET INKOMENSNIVEAU VOOR ALLE BRANDSTOFFEN

Arme burgers krijgen zelden de kans om hun verwarmingssysteem en dus de gebruikte brandstof te kiezen. Toch bestaan er voor bepaalde brandstoffen momenteel variabele bijstandsvormen op basis van verschillende toegangscriteria, terwijl men voor andere brandstoffen (pellets, hout, kool ...) geen steun kan genieten.

Naast het administratief statuut dat recht geeft op bepaalde vormen van bijstand, blijkt trouwens dat vooral het inkomensniveau van de gezinnen een impact heeft op de toegang tot energie.

Behalve een sociaal tarief voor elektriciteit vragen de OCMW's bijgevolg dat er op basis van het inkomensniveau een 'energiesteun' of ('energiecheque') ingevoerd wordt voor alle brandstoffen die door de begunstigden gebruikt worden. Deze steun zou toegekend kunnen worden aan alle gezinnen met een inkomen dat lager ligt dan of gelijk is aan het jaarlijks maximum in het kader van de verhoogde tegemoetkoming.

De OCMW's vragen:

- dat de toegang tot energie voor iedereen concreet gemaakt wordt door een energiesteun in te voeren voor gezinnen met een inkomen dat lager ligt dan of gelijk is aan het jaarlijks maximum in het kader van de verhoogde tegemoetkoming, en dit ongeacht de gebruikte brandstof.

4.3. VEREENVOUDIGING VAN HET STOOKOLIEFONDS

In afwachting van een 'energiesteun' voor alle brandstoffen vragen de OCMW's dat hun werk in het kader van het Stookoliefonds ondersteund wordt. Momenteel is de tussenkomst van het Stookoliefonds beperkt tot de dossiers die recht geven op een verwarmingstoelage. De OCMW's verrichten echter gelijkaardig werk voor de geweigerde dossiers. Ook moet de stookolietoelage, met het oog op preventie, gepaard gaan met de begeleiding van de gezinnen die erom vragen.

Het is dus zaak om dit werk in zijn geheel te ondersteunen door de OCMW's 10 euro te geven voor alle dossiers die zij bestuderen, en om een budget te voorzien voor het preventieve en begeleidende werk dat zij uitvoeren.

Op het vlak van administratieve vereenvoudiging vragen de OCMW's ook dat het volledige bedrag van de toelage toegekend wordt zodra het gezin voldoet aan de voorwaarden om de toelage te krijgen. Om

deze tegemoetkoming onder te verdelen per liter voor aankopen in bulk, moet hetzelfde dossier immers meermaals bestudeerd worden.

De OCMW's vragen:

- de ondersteuning van het preventieve werk van de OCMW's, alsook de uitgevoerde prestaties voor elk van de bestudeerde dossiers;
- met het oog op administratieve vereenvoudiging, de toekenning van het bedrag aan iedereen die voldoet aan de voorwaarden van het Stookoliefonds. Het is immers tijdrovend om de analyse van eenzelfde dossier te gaan opsplitsen wanneer het aankopen in bulk betreft.

4.4. SCHULDOVERLAST

De situaties van schuldoverlast komen, in uiteenlopende mate en op verschillende manieren, in alle gewesten van het land voor. Toch is er één constante: iedereen kan een te zware schuldenlast hebben, ongeacht de sociaal-economische achtergrond.

In heel België stellen we ook al een aantal jaar vast dat de situaties van schuldoverlast die voorgelegd worden aan de diensten voor schuldbemiddeling, alsnar ingewikkelder worden. Het is bijgevolg noodzakelijk om deze diensten hun specificiteiten (neutraliteit, professionalisering, beroepsgeheim, bestaan van een gerechtelijk bevel in geval van collectieve schuldenregeling, ...) toe te kennen ten aanzien van de andere diensten die de OCMW's voorstellen.

Meer nog, de oorzaken van een te zware schuldenlast zijn zeer uiteenlopend en niet terug te voeren tot verkeerd kredietgebruik: het feit dat mensen onvoldoende middelen hebben om hun vaste kosten te betalen maar ook de ongevallen in het leven blijven heel relevante factoren die vaak genoemd worden als belangrijkste oorzaken van schuldoverlast.

Armoede en schuldoverlast zijn twee verschillende fenomenen, die weliswaar samenhangen met de ontoereikendheid van bepaalde arbeidsinkomens, vervangingsinkomens of sociale uitkeringen. Beide problematieken treffen een alsnar grotere bevolkingsgroep.

Bovendien moet de burger constant proactief zijn om te voorkomen dat hij zich schulden op de hals haalt, maar daar is hij niet altijd voldoende voor gewapend. Het aantal vragen dat gericht wordt aan de diensten voor schuldbemiddeling van de OCMW's blijft toenemen en sommige diensten worden werkelijk overstelpt.

Bij bepaalde OCMW's neemt budgetbeheer via gezamenlijk beheerde rekeningen, ook voor personen die geen financiële hulp krijgen van het OCMW (mensen met een loon, sociale uitkeringen, ...), een belangrijke plaats in binnen hun maatschappelijke dienstverlening. Dit begeleidingsinstrument is ook een essentieel preventiemiddel in de strijd tegen schuldoverlast. Er bestaat voor deze begeleiding nog geen specifieke financiering. Sommige diensten hebben de middelen niet om tegemoet te komen aan de toenemende vraag.

Ook moet er voorzien worden in een subsidiëring van de budgetbegeleiding (educatieve begeleiding voor budgetbeheer), die vanuit preventief en curatief oogpunt absoluut noodzakelijk is.

In het bijzonder bij de inbeslagneming van rekeningen zijn de niet voor beslag vatbare inkomsten beschermd, ook al staan ze nog op een rekening. Wanneer een inbeslagneming plaatsvindt, moet de bank de deurwaarder alle informatie bezorgen over de herkomst van de inkomsten (specifieke codes). Als het om niet voor beslag vatbare inkomsten gaat, wordt de rekening gedeblokkeerd. Niettemin maakt men zich in de praktijk zorgen over de tijd die zoiets in beslag neemt. Meestal hebben de mensen maar één rekening en hebben ze helemaal geen toegang tot die rekening. Zonder een snelle interventie van de ombudsman om die rekening door een gerechtsdeurwaarder te laten deblokkeren, moeten de OCMW's in dergelijke gevallen met spoed tussenkomen met een terugbetaalbare steun, met alle administratieve problemen van dien.

De OCMW's vragen:

de strijd aan te gaan tegen de opeenstapeling van kosten die gepaard gaan met de invordering van schulden, en tegen de 'schuldenbusiness':

- de invorderingskosten beperken/plafonneren om te vermijden dat het bedrag in hoofdsom vertienvoudigd wordt of zelfs meer en om de negatieve spiraal van schuldoverlast tegen te houden;
- verplichten tot meer transparantie in de afrekeningen van incassobureaus en gerechtsdeurwaarders;
- een einde stellen aan beslag 'met druk' en zinloos 'herhaald' beslag;
- deurwaarders die werken met een minnelijke invordering onderwerpen aan de controle van de FOD Economie, of op zijn minst aan een neutrale, beroepsonafhankelijke controle; de rol van de ombudsman bij de gerechtsdeurwaarders ontwikkelen en rekening houden met de aanbevelingen die de ombudsman formuleert om de activiteit van de gerechtsdeurwaarders te regulariseren;
- de overdreven clausules en kosten in geval van laattijdige betaling beperken (zie ontwerp van K. Peeters dat voorziet in kosteloosheid vanaf de eerste aanmaning aan de schuldenaars, en voorzien in een lagere marge voor kleine bedragen => een goed voorbeeld is het voorstel in de wet van 22 april 2016, 54e legislatuur, nr. 1793/001).

de strijd aan te gaan tegen de druk die uitgeoefend wordt op onvermogens: beslag van roerende goederen en andere:

- het proces-verbaal van ontstentenis verplicht maken: het proces-verbaal van ontstentenis in het Gerechtelijk Wetboek reglementeren door te voorzien in de verplichting voor gerechtsdeurwaarders om in het proces-verbaal van beslag te vermelden dat de geschatte waarde van de goederen onvoldoende zou zijn om de kosten van de openbare verkoop te dekken, en ervoor zorgen dat de schuldenaar een gerechtsdeurwaarder kan vragen om een proces-verbaal van ontstentenis op te maken;
- de insolventie laten erkennen door een gerechtelijke of administratieve procedure in te voeren waarmee de rechtsvervolgning (beslag met druk) gedurende bepaalde tijd of zelfs definitief opgeschort kan worden als er geen hoop is op terugvordering;
- in de wetgeving voorzien in een uitzondering op de inbeslagneming van de bankrekeningen wanneer de inkomsten van de betrokkenen lager is dan het voor beslag vatbare bedrag overeenkomstig artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek;
- bij beslag van de rekeningen van een onvermogene die maar één rekening bezit, voorzien in de mogelijkheid om te beschikken over een deel van de tegoeden op die rekening zodat die persoon een menswaardig leven kan leiden.

de strijd aan te gaan tegen problemen tijdens de collectieve schuldenregeling:

- tijdens de procedure begeleidingsmaatregelen invoeren om tijdens of na de procedure recidieven te vermijden;
- de erkenning van de rol van een vertrouwenspersoon in de procedure verkrijgen.

de praktijk van de minnelijke schuldbemiddeling te versterken en te valoriseren:

- de rol van de diensten voor schuldbemiddeling versterken en hun professionalisme erkennen door de mogelijkheid te bestuderen van een 'proces-verbaal van onvermogen' (beperkt in de tijd) dat door de minnelijke schuldbemiddelaar opgemaakt wordt en tegenwerpbaar is aan de schuldeisers. Zie hierover het rapport 'De modernisering van de functie van gerechtsdeurwaarder', 9 juni 2018, op zijn verzoek bezorgd aan de minister van Justitie.

financiële middelen ter beschikking te stellen van de OCMW's voor hun werkzaamheden inzake budgetbeheer en budgetbegeleiding:

- voorzien in een specifieke financiering voor dergelijke sociale begeleiding, die vanuit preventief en curatief oogpunt essentieel is (zoals reeds bestaat in het kader van de procedures voor rechtsbescherming en collectieve schuldenregeling).

een doorgedreven, effectieve en efficiënte controle van de toepassing van de wet op het consumentenkrediet te organiseren:

- zorgen voor een doorgedreven en doeltreffende controle op de kredietinstellingen door de bevoegde overheden (FOD Economie);
- beschikken over efficiënte controlemiddelen inzake krediet dat op afstand toegekend wordt (intern, e-mail, sociale media) zodat de consument beter beschermd is.

5. Verlaging van de toegangsbarrières

5.1. GEZONDHEID

Mensen met een laag inkomen leven tot twintig jaar minder lang in goede gezondheid. De medische kosten zijn voor hen vaak niet te betalen. Noodzakelijke behandelingen stellen ze soms uit wegens te duur. Daarom moet de toegang tot gezondheidszorg betaalbaarder worden.

Er zijn immers een aantal obstakels van financiële en administratieve aard en problemen van rechtsonzekerheid die voor heel wat mensen op het Belgische grondgebied de toegang tot gezondheidszorg verhinderen. Deze onbillijke situatie heeft nefaste gevolgen voor de gezondheid van de betrokkenen en negatieve gevolgen voor hun financiële situatie en die van de OCMW's.

5.1.1. Vermindering van de financiële obstakels

We stellen vast dat gezinnen hun doktersbezoek nog te vaak uitstellen om financiële redenen, en dan vooral gezinnen met een beperkt inkomen.

Doordat een instelling rechtstreeks tegemoetkomt in de kosten – of een deel ervan – biedt de derdebetalersregeling de mogelijkheid om de financiële moeilijkheden voor doelgroepen weg te werken, door te vermijden dat zij medische kosten met eigen middelen moeten voorschieten.

De sociale derde betaler is sinds 1 januari 2015 verplicht. Deze verplichting heeft enkel betrekking op degenen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming en/of het statuut van chronisch zieke hebben.

De OCMW's vragen:

- dat deze rechten minimaal verworven blijven en dat de sociale derde betaler uitgebreid wordt naar alle personen die het sociaal-economisch moeilijk hebben (als ze nog geen verhoogde tegemoetkoming genieten), en naar alle verstrekkingen van eerstelijns- en tweedelijnszorg.

Er wordt nu meer bepaald voorzien in een tegemoetkoming voor psychologische eerstelijnszorg. Er worden maximaal acht consultaties, met een erkende klinisch psycholoog of orthopedist, terugbetaald. Alleen volwassenen tussen 18 en 64 jaar komen hiervoor in aanmerking.

Jongeren en ouderen kunnen hier dus geen gebruik van maken. Personen met een depressie of een aandoening als Alzheimer hebben echter ook psychologische zorg nodig. We herinneren eraan dat het zelfmoordpercentage onder 80-plussers het hoogst is.

De OCMW's vragen:

- een uitbreiding van de terugbetaling van psychologische eerstelijnszorg naar alle bevolkingscategorieën.

Als patiënten beter op voorhand kunnen weten hoeveel ze moeten betalen voor de medische verzorging die ze nodig hebben en informatie kunnen krijgen over wat er terugbetaald wordt, dan kunnen ze een betere toegang krijgen tot gezondheidszorg en beter hun recht op verzorging doen gelden.

De OCMW's vragen:

- dat het recht van de patiënt op precieze, heldere en begrijpelijke informatie over de reële kostprijs van de medische zorg (die duidelijk toont wat de patiënt moet betalen en wat ten laste is van de ziekteverzekering) gewaarborgd wordt voordat deze verstrekt wordt, en dat het bijbetalen van alle mogelijke supplementen voor medische uitrustingen, geneesmiddelen en erelonen beperkt wordt.

De verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen dekt onder andere de terugbetaling van de medische verstrekkingen (geneesmiddelen en raadplegingen) die in de nomenclatuur vastgelegd zijn. De verstrekkingen die daar niet in opgenomen zijn, komen volledig ten laste van de patiënt. Zo worden prestaties van psychologen en psychotherapeuten of bepaalde implantaten en prothesen nog niet terugbetaald voor bepaalde bevolkingscategorieën. Rationele financiële overwegingen doen mensen dus vaak beslissen om geen beroep te doen op medische of paramedische verzorging. In de andere gevallen zijn de bedragen ten laste van de patiënt zo hoog dat de OCMW's met eigen middelen moeten bijdragen in de kosten.

De OCMW's vragen:

- de verplichte ZIV-tegemoetkoming op te trekken voor die verstrekkingen die momenteel door de verschillende ziekenfondsen gemeenschappelijk in het kader van hun aanvullende verzekering aangeboden worden.

Wat de aangeboden diensten in de aanvullende verzekering betreft, stellen we vast dat een aantal diensten met betrekking tot ziekte door alle ziekenfondsen georganiseerd worden (bv. orthodontiekosten, vaccinatiekosten, kosten voor dieetadvies voor zwaarlijvigen, transportkosten naar het ziekenhuis in het kader van kankerbehandelingen, enz.). Het is niet normaal dat bepaalde basisprestaties zo beperkt door de ZIV terugbetaald worden dat iemand die minder goed op de hoogte is - de toegang tot objectieve informatie is een uitdaging en vormt geen voorrecht van het publiek van de OCMW's - de grootste kosten zelf moeten dragen, en dat het OCMW zelfs met eigen middelen moet tussenkomen als de bedragen te hoog zijn.

De OCMW's vragen:

- de verplichte ZIV-tegemoetkoming op te trekken voor die verstrekkingen die momenteel door de verschillende ziekenfondsen gemeenschappelijk in het kader van hun aanvullende verzekering aangeboden worden.

5.1.2. Vermindering van de administratieve obstakels

De procedure van de regularisatie en het in orde maken van de ziekenfondaansluiting is vanuit administratief oogpunt zeer complex of houdt een wachttijd van zes maanden in, tijdens dewelke de persoon niet gedekt is door de verzekering. De lokale ziekenfondsen hanteren niet altijd dezelfde procedure om iemands aansluiting in orde te brengen, met het risico dat iemands recht op bescherming van zijn gezondheid niet gerespecteerd wordt.

De OCMW's vragen:

- dat de procedure van regularisatie en herinschrijving bij de verzekeringsinstelling vereenvoudigd wordt en dat de toepassing ervan geharmoniseerd wordt.

In geval van verlenging of inschrijving vragen de ziekenfondsen trouwens een overzicht van de inkomsten van de verzekerde of aanvrager van een voorgaand jaar om het bedrag van de bijdragebons te bepalen. OCMW-begunstigden zijn niet altijd in staat om de verwachte gegevens te verstrekken of te begrijpen wat er verwacht wordt, of zelfs te begrijpen waarom het zo belangrijk is om een gevolg te geven aan dit verzoek, waardoor er breuken kunnen ontstaan in de toegang tot gezondheidszorg of verzekering. Aangezien de OCMW's een berekening maken op basis van de bestaansmiddelen conform de omzendbrief om de armoedesituatie van de betrokkene op het ogenblik van de aanvraag te bepalen alvorens een beslissing te nemen over de toekenning van het leefloon (LL) of het equivalent leefloon (ELL), zouden de middelen gevonden moeten worden om die persoon te verzekeren of verzekerd te houden totdat het bedrag van de bijdragebons vastgelegd is. Bij tenlasteneming van alle bijdragekosten door de federale overheid bestaat er geen risico meer op niet-betaling van de bijdrage.

Tot slot weten de OCMW's niet of de persoon stappen ondernomen heeft om zich in te schrijven of van het ziekenfonds een verzoek om meer informatie gekregen heeft voor een verlenging. Deze situaties zorgen voor rechtsonzekerheid en breuken in de tenlasteneming, wat heel wat sociaal en administratief werk meebrengt.

De OCMW's vragen:

- dat de ziekenfondsen elektronisch communiceren met de OCMW's als zij hun begunstigden een verzoek om administratieve informatie verstuurd hebben of als hun begunstigden bij de ziekenfondsen stappen ondernomen hebben om zich in te schrijven;
- om de tijdelijke verlenging of inschrijving van de begunstigden van een leefloon of equivalent leefloon automatisch te laten verlopen overwegende dat de bijdragekosten voor die begunstigden helemaal ten laste genomen worden door de federale overheid.

5.2. RUSTHUIZEN

Beheerders van rustoorden voor bejaarden (ROB) hebben een juridische en morele verantwoordelijkheid ten aanzien van de senioren die ze opvangen. Rust- en verzorgingstehuizen (RVT) moeten beschikken over een kwaliteitsbeleid dat met name gericht is op de zorgcontinuïteit⁵.

Artikel 312 van het koninklijk besluit van 9 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe bepaalt dat de minister van Energie het afschakelplan bepaalt. Voor de belangrijkste elektriciteitsbehoeften moeten de voorwaarden van dit plan rekening houden met prioritair aansluitingen op de netten, waaronder die van de ziekenhuizen en andere zorginstellingen.

De ROB en RVT zijn instellingen die zorg verstrekken in de betekenis van de RIZIV-reglementering⁶. De RVT werd ontwikkeld als alternatief voor het ziekenhuis en houdt verband met de wet op de ziekenhuizen⁷. Gezien de ontwikkeling van de toelatingsprofielen vragen ROB-bewoners steeds meer zorg.

De OCMW's vragen:

- dat de rustoorden voor bejaarden en de rust- en verzorgingstehuizen beschouwd worden als zorginstellingen volgens de betekenis van artikel 312, §7 van het koninklijk besluit van 9 december 2002.

5.3. SOCIOPROFESSIELE INSCHAKELING

De OCMW's willen hun publiek helpen om niet langer van hen afhankelijk te zijn, met name door gebruikers te begeleiden naar socioprofessionele inschakeling. Financiële steun is mogelijk door de middelen voor de socioprofessionele inschakeling van die personen te berekenen, bijvoorbeeld wanneer zij een opleiding volgen of met een beroepsactiviteit starten als werknemer of zelfstandige.

De nogal onduidelijke berekeningswijze, de impact van de berekening van de opleidingstijd en de eventuele vergoeding ervan, de inactiviteits- en werkloosheidsvalkuilen, enzovoort zijn allemaal eigen aan de maatregel en maken het socioprofessionele inschakelingswerk van de OCMW's niet gemakkelijker.

De duur van een tewerkstelling via artikel 60, §7 van de organieke OCMW-wet is intrinsiek verbonden met het volledige voordeel van de sociale uitkeringen. Het gevolg van de recente wijzigingen betreffende de wachttijd voor ziekte-uitkeringen en de restrictieve interpretaties betreffende RSZ-dagen (voor jongeren met een uitkering of in inschakelingsstage, voor personen die gesanctioneerd zijn in hun recht op een werkloosheidsuitkering, ...) is dat de looptijd verlengd werd van het arbeidscontract van de personen die aangeworven zijn via dit artikel 60, §7, wat een doorschuiving van last van het federale naar het gewestelijke en lokale niveau inhoudt.

Bovendien moet de arbeidstijd via artikel 60, §7 later erkend worden voor de berekening van het pensioen van de betrokkenen.

De OCMW's vragen:

- dat de mechanismen van financiële tegemoetkomingen en vrijstellingen van inkomens aangepast worden aan het socioprofessionele inschakelingstraject van de betrokkenen om tewerkstelling aan te moedigen en de actie van de OCMW's met betrekking tot vorming en opleiding te ondersteunen⁸;
- de invoering van een overgangsmechanisme tussen het leefloon (en het equivalent leefloon) en de opstart van een activiteit zodat de kandidaat-ondernemer, in een activiteitencoöperatie die in orde is met haar bijdragen voor de sociale zekerheid, van zijn activiteit kan leven.

De OCMW's vragen:

- dat er teruggekeerd wordt naar een wachttijd van zes maanden voor ziekte-uitkeringen en dat er rekening gehouden wordt met alle RSZ-dagen om tewerkstelling te stimuleren en om de overheveling van last naar de gewestelijke en lokale overheden te verminderen.
- dat er rekening gehouden wordt met het werk via artikel 60, §7 in de berekening van het pensioen van de betrokkenen.

5. Koninklijk besluit van 21 september 2004 houdende vaststelling van de normen voor de bijzondere erkenning als rust- en verzorgingstehuis, bijlage 2, punt 10 a).
6. Gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, art. 2 n).
7. Wet van 7 juni 1978 tot wijziging van de wetgeving op de ziekenhuizen en betreffende sommige andere vormen van verzorging, art. 5.
8. Dit impliceert minstens een herziening van art. 22 en 35 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het RMI en van art. 33 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

6. Verzoekers om internationale bescherming (VIB)

De OCMW's pleiten voor een rationeel beleid en een duidelijke regelgeving met betrekking tot hun rol in het kader van de opvang van verzoekers om internationale bescherming en de bijstand aan vreemdelingen..

6.1. RATIONEEL BELEID IN HET KADER VAN DE OPVANG VAN VIB

Een nieuwe asielcrisis moet absoluut vermeden worden. Korte maar kwaliteitsvolle asielprocedures zijn daartoe de beste garantie. Daarom moeten er voldoende middelen beschikbaar blijven voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zodat zij snel kwaliteitsvolle beslissingen kunnen nemen.

We vragen dat de rol van de OCMW's in de opvang van verzoekers om internationale bescherming (VIB, vroeger 'asielzoekers') gerespecteerd en veiliggesteld wordt.

Tijdens de vorige legislatuur werd een nieuw opvangmodel voor VIB uitgewerkt. In die opvang spelen de OCMW's een belangrijke rol via de lokale opvanginitiatieven (LOI).

Volgens dit nieuwe opvangmodel staan de OCMW's in voor de opvang van enerzijds personen die al een positieve beslissing kregen (erkende vluchtelingen en gesubsidieerde beschermden) gedurende een periode van twee maanden, die tot 4 maanden kan gaan, en anderzijds VIB die veel kans maken om internationale bescherming te genieten na een verblijf van twee maanden in collectieve opvang. Daarnaast vangen de OCMW's via LOI een aantal kwetsbaren op.

Om met dit nieuwe opvangmodel een efficiënte opvang te garanderen en opdat de OCMW's hun rol zouden kunnen vervullen voor de integratie van deze doelgroepen die in België willen blijven, moeten verschillende punten van dit nieuwe opvangmodel herzien worden.

Want opdat de expertise van de maatschappelijk werkers in LOI behouden zou blijven op het vlak van de begeleiding van VIB bij hun asielprocedure en opdat hun rol niet beperkt zou zijn tot het met spoed vinden van huisvesting, is het noodzakelijk dat de LOI voldoende VIB opvangen, en niet alleen bewoners die al een positieve beslissing kregen.

Dat is mogelijk door een soepelere toepassing van het nieuwe opvangmodel, namelijk:

- de verruiming van de doelgroep van VIB met een hoge erkenningsgraad en een grotere flexibiliteit van die erkenningsgraad die momenteel vastgelegd is op 80%;
- een kortere overgangperiode voor dit publiek van collectieve opvang naar LOI van maximaal 4 weken in plaats van de huidige 2 maanden.

Door deze grotere flexibiliteit zal ook leegstand in LOI - wat gezien de huisvestingscrisis onaanvaardbaar is - vermeden kunnen worden.

De OCMW's eisen meer bepaald sinds de invoering van het model een evaluatie van het nieuwe opvangmodel om ook de vertrektermijn van twee maanden, met twee mogelijke verlengingen van telkens een maand, onder de loep te nemen.

Uit het terrein blijkt namelijk dat deze maximumperiode van vier maanden niet altijd voldoende is om duurzame huisvesting te vinden, waardoor de maatschappelijk werkers met de bewoners met niets anders kunnen bezig zijn (zoals hun integratie).

Bovendien vragen de OCMW's dat het opvangnet voldoende uitgebreid wordt om een nieuwe opvangcrisis te vermijden. In dat opzicht maken zij zich zorgen over een nieuwe recente sluiting van 4.000 opvangplaatsen in LOI, terwijl het aantal asielaanvragen in België opnieuw aan het stijgen is.

Het opvangnet is onvermijdelijk onderworpen aan cycli. De toevloed van VIB wordt namelijk vooral bepaald door internationale ontwikkelingen waarover België geen controle heeft. De wisselende periodes van vermindering en toevoeging van extra plaatsen zorgen de laatste jaren echter voor een verzwakte dynamiek op het terrein, dat zich meer en meer zorgen maakt over de jojospetteljes inzake asielbeleid.

Het is absoluut noodzakelijk om in de toekomst te vermijden dat nieuwe cycli een impact hebben op de opvangpartners, en dus om na te denken over detectiemethodes voor een nieuwe toevloed maar ook om te voorzien in systemen die snel kunnen inspelen op de omstandigheden.

In dat opzicht willen de OCMW's dat er voorzien wordt in een noodzakelijke reserve van structurele opvangplaatsen en in voldoende bufferplaatsen.

Bovendien is de federale overheid bevoegd voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) die een asielaanvraag indienen. De gemeenschappen zijn bevoegd voor de NBMV met een verblijfsrecht (of uitzonderlijk zonder verblijfsrecht). Het aanbod van de gemeenschappen volstaat niet. Het kan niet de bedoeling zijn dat de OCMW's een eigen vangnet voor NBMV uitbouwen, naast de federale opvangstructuren en het gemeenschapsbeleid inzake jeugdzorg. NBMV opvangen en begeleiden naar volwassenheid vraagt immers gespecialiseerd omkaderingspersoneel en 24 uur op 24 begeleiding. De federale overheid en de gemeenschappen moeten afspraken maken om voldoende residentiële opvang en gespecialiseerde begeleiding voor NBMV te voorzien. Daarnaast moet er een oplossing komen voor het abrupte einde van de specifieke voogdij voor NBMV wanneer die een verblijfsrecht van onbepaalde duur krijgt. Uit de praktijk blijkt dat er vaak problemen zijn met de verdere opvolging van de NBMV.

Het aanslepen van verblijfsprocedures heeft een hoge kostprijs. Ten eerste gaat er kostbare tijd verloren waardoor de integratie nadien moeilijker verloopt. Ten tweede is er in afwachting van die beslissing recht op een opvangplaats, op dringende medische hulp of op financiële steun, al dan niet na een uitspraak door de arbeidsrechter. Ook de gedingen bij de arbeidsrechter hebben een maatschappelijke kost. Net als bij de procedures voor EU-burgers en bij gezinshereniging, moeten er bindende termijnen opgelegd worden aan de Dienst Vreemdelingenzaken bij het nemen van beslissingen inzake regularisaties, verlengingen van het verblijfsrecht, aanvragen tot herinschrijving na ambtelijke schrapping, enz.

Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen moet bevoegd worden voor de erkenning van staatlozen en aan deze erkenning moet de automatische toekenning van een verblijfsrecht gekoppeld worden. In afwachting daarvan moet de erkenning van staatloosheid door de rechtbank van eerste aanleg volstaan om recht te openen op maatschappelijke dienstverlening.

De OCMW's vragen dat:

- er voldoende middelen beschikbaar blijven voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zodat zij snel kwaliteitsvolle beslissingen kunnen nemen;
- er voorzien wordt in een noodzakelijke reserve van structurele opvangplaatsen en in voldoende bufferplaatsen;
- er, gezien de beslissing om 4.000 opvangplaatsen in LOI te sluiten en de hernieuwde stijging van de aanvragen van VIB, altijd een voldoende aantal opvangplaatsen is in alle omstandigheden en dat er dus plaatsen in LOI opnieuw geopend worden als dat noodzakelijk zou zijn en in ieder geval voor zover dat vrijwillig gebeurt;
- er nagedacht wordt over methodes om een nieuwe toevloed van VIB te detecteren, en dat er voorzien wordt in systemen die snel kunnen inspelen op de omstandigheden, om nieuwe bewegingen te vermijden;
- het nieuwe opvangmodel soepeler toegepast wordt om de expertise van de maatschappelijk werkers in LOI en het desbetreffende integratiewerk te waarborgen;
- het nieuwe opvangmodel geëvalueerd wordt en dat de vertrektermijn voor LOI herzien wordt;
- een volledige financiering van de opvang van VIB door de federale overheid gegarandeerd wordt;
- de federale overheid en de gemeenschappen afspraken maken om voldoende residentiële opvang en gespecialiseerde begeleiding voor NBMV te voorzien en dat er een oplossing komt voor het abrupte einde van de specifieke voorgedij voor NBMV wanneer die een verblijfsrecht van onbepaalde duur krijgt;
- er bindende termijnen opgelegd worden aan de Dienst Vreemdelingenzaken bij het nemen van beslissingen inzake regularisaties, verlengingen van het verblijfsrecht en aanvragen tot herinschrijving na ambtelijke schrapping;
- het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen bevoegd wordt voor de erkenning van staatlozen en dat aan deze erkenning de automatische toekenning van een verblijfsrecht gekoppeld wordt.

Er moeten voldoende middelen voorzien worden voor de OCMW's voor de integrale begeleiding van vreemdelingen zodat ze geïntegreerd kunnen worden in de samenleving:

- een federale tussenkomst in de personeelskosten verbonden aan de begeleiding van vreemdelingen voor elk dossier equivalent leefloon of dringende medische hulp;
- een tegemoetkoming in de kosten van de huurwaarborg bij het verlaten van een opvangstructuur voor verzoekers om internationale bescherming;
- goede begeleiding staat of valt met een goede communicatie. OCMW's moeten kosteloos toegang krijgen tot kwaliteitsvolle tolken. De federale overheid en de gemeenschappen moeten hierover de nodige afspraken maken.

Onderlinge afstemming tussen de verschillende betrokken administraties is een goede zaak maar afspraken tussen administraties, al dan niet via een door een staatssecretaris gehonoreerd

samenwerkingsprotocol, moeten het regelgevend kader respecteren en kunnen geen voorafname op daartoe noodzakelijke wijzigingen aan wetten en hun uitvoeringsbesluiten zijn. Evenmin kunnen dergelijke afspraken negatieve gevolgen hebben voor de OCMW's en de betrokken hulpvragers.

De OCMW's vragen dat:

- er voldoende middelen voorzien worden voor de OCMW's voor de integrale begeleiding van vreemdelingen zodat ze geïntegreerd kunnen worden in de samenleving;
- de afspraken tussen administraties het regelgevend kader respecteren en geen voorafname kunnen zijn op noodzakelijke wijzigingen aan wetten en uitvoeringsbesluiten.

6.2. OVERDRACHT VAN INFORMATIE VOOR VREEMDELIJEN

Het verblijfsrecht bepaalt of en op welke OCMW-dienstverlening een vreemdeling recht heeft. OCMW's moeten voor elke hulpvrager kunnen nagaan welke aanvragen hij ingediend heeft en wat de stand van de lopende procedures is. Daarom moeten OCMW's alle informatie met betrekking tot de verblijfsrechtelijke aanvragen en procedures van de hulpvrager via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) kunnen raadplegen.

De informatie die via de KSZ geraadpleegd kan worden, vormt vaak de basis van een beslissing van de federale overheid om toegekende OCMW-dienstverlening al dan niet te subsidiëren. Deze informatie moet dus correct en volledig zijn. Aangezien dat nooit absoluut gegarandeerd kan worden, moet rekening gehouden worden met de realiteit indien het OCMW kan aantonen dat die anders is dan de informatie die elektronisch beschikbaar is.

Wijzigingen aan het verblijfsrecht of aan de wetsbepalingen betreffende OCMW-dienstverlening aan vreemdelingen moeten voldoende op voorhand aan de OCMW's meegedeeld worden zodat zij de nodige stappen kunnen zetten om rekening te houden met de nieuwe regels. Als de wetswijziging toegelicht wordt met een omzendbrief of instructie, mogen de wetswijzigingen pas in werking treden zodra die toelichting beschikbaar is. Er moeten ook steeds duidelijke overgangsmaatregelen genomen worden.

De geldende interpretaties van de verschillende betrokken administraties moeten online beschikbaar zijn. Als interpretaties wijzigen, moet dat online aangeduid en bij voorkeur apart aan de OCMW's

gecommuniceerd worden. Dergelijke wijzigingen mogen pas na een redelijke overgangperiode gevolgen hebben voor de OCMW's.

Het is trouwens noodzakelijk dat de verschillende administratieve overheden vooraf overleggen over de impact die het administratieve besluit van de ene zou kunnen hebben op andere aspecten van de administratieve situatie van de betrokkene die door een andere administratie beheerd worden. Door deze betere communicatie zou vermeden kunnen worden dat andere administratieve instanties te laat op de hoogte zijn van de verandering, terwijl dat een impact had op de toepassing van hun eigen regelgeving.

De OCMW's vragen dat:

- de informatie die geraadpleegd kan worden via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid steeds correct, volledig en betrouwbaar is;
- wettelijke, reglementaire of interpretatieve wijzigingen voldoende op voorhand meegedeeld worden aan de OCMW's en dat er duidelijke overgangsmaatregelen genomen worden;
- de administratieve overheden vooraf overleggen over de impact van een administratieve wijziging.

OM MOGELIJKE FINANCIERINGSBRONNEN BETER TE KUNNEN OPSPOREN, BIEDT BRULOCALIS EXCLUSIEVE TOEGANG TOT HAAR GEGEVENS BANK SUBSIDIES.

Brulocalis heeft een exclusieve **webpagina Subsidies** ontwikkeld die een unieke toegangspoort biedt naar een coherent geheel van informatie, beheer en planning in verband met subsidies. Op die manier vindt u alle relevante informatie voor een betere toegang tot en een beter beheer van uw subsidies.

De [webpagina](#) - kan worden geraadpleegd via onze website - en bevat de volgende belangrijke rubrieken, die beslist een kijkje waard zijn:

► [Databank subsidies \(DBS\)](#).

De gegevensbank Subsidies geeft systematisch een overzicht van de subsidies die beschikbaar zijn voor gemeenten, OCMW's en andere lokale instanties.

> Momenteel zijn er subsidies te vinden die toegekend worden door:

- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de Vlaamse, Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
- de Vlaamse en de Franse Gemeenschap;
- de federale overheid;
- de Europese Unie;
- verschillende fondsen, stichtingen, ...

> Alle subsidies worden voorgesteld in fiches die telkens dezelfde structuur volgen:

Informatie	►	- Voorwerp;- Toekenningsvoorwaarden;- Bedrag en betaling;- Procedure;
Analyse	►	- Wettelijke en reglementaire bronnen;
Precisering	►	- Praktische inlichtingen.

► [Voor een beter overzicht: synoptische tabellen subsidies.](#)

Voor bepaalde complexe materies maken wij overzichtstabellen van de mogelijke financieringsbronnen, met links naar de fiches in kwestie.

► [Om belangrijke datums in uw agenda aan te kruisen: een kalender projectoproepen.](#)

Een overzicht van de projectoproepen die verschillende instanties lanceren, gerangschikt op basis van de afsluitsdata en gelinkt aan de fiches in de gegevensbank.

► [Om geen informatie te missen: een lijst met informatiesessies.](#)

Een overzicht van de informatiesessies die verschillende instanties organiseren, gelinkt aan hun respectievelijke website voor meer informatie.

► [De 6e staatshervorming onder de loep.](#)

Fiches met een stand van zaken van de (bijna) afgeronde overheveling van subsidies van de federale overheid naar de gemeenschappen en gewesten.

► [Toolbox subsidies ten dienste van de gemeenten.](#)

Op verzoek van en in samenwerking met de Werkgroep Subsidies (WGS) werd de 'toolbox subsidies' ontwikkeld door de gemeenten die lid zijn van de groep, online gezet op de Brulocalis-website om de resultaten ter beschikking te stellen van alle gemeenten (vademecum, tools voor informatie, beheer en evaluatie, ...).

Abonneer u hier op onze verschillende RSS-stromen, in functie van de materies die u interesseren, en/of de volgende publicaties: [Newsletter](#), [Nieuwsbrief](#), [Agenda mobiliteit](#), [Agenda duurzame ontwikkeling](#).

« De gemeente, de overheid
dichtst bij de burger »

**Deze speciale uitgave is het resultaat van
de samenwerking tussen Brulocalis en de
Conferentie van Burgemeesters.**

**Een elektronische versie van dit document is te
raadplegen via de QR-code hieronder :**

